

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA ETİMESGUT BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12
8. EKLER	72

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Belediyenin Dolaylı Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 9: Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Bilanço Tutarları	13
Tablo 10: Amortisman Ayrılmayan Maddi Duran Varlıklar	22
Tablo 11: Kayıtlı Değerinden Fazla Amortisman Ayrılan Maddi Duran Varlıklar	22
Tablo 12: Yıl Sonu İtibarıyla Geçici Kabulü Yapılmamış Yapım İşleri	29
Tablo 13: Pazarlık Usulü ile Mobilya ve Tefrişat Malzemesi Alımları	54
Tablo 14: Doğrudan Teminle Kahvaltı ve Yemek Organizasyon Hizmet İşİ Alımları	55
Tablo 15: Doğrudan Teminle Etimkent AŞ'den Yapılan Alımlar	58
Tablo 16: Doğrudan Teminle Araç Kiralama Hizmet İşİ Alımları	60
Tablo 17: Tahsilat Oranı Düşük Gelir Kalemleri	62
Tablo 18: Tahsil Edilmemiş Sayıştay İlamları	64
Tablo 19: %2'den Fazla Muafiyet Oranı Uygulanan Yapım İşleri	67
Tablo 20: Mal Alımları ve Yapım İşlerine İlişkin Ödenek ve Harcama Tutarları	70

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
İTS	İnfaz İzleme ve Takip Sistemi
KEP	Kayıtlı Elektronik Posta
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
TL	Türk Lirası
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetvellerindeki Taşınır Tutarları ile Mali Tabloların Uyumlu Olmaması
2. Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Olması
3. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
4. Maddi Duran Varlığın Muhasebe Kaydının Hatalı Olması
5. İktisadi Faaliyet Konusu Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılmaması
6. Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
7. Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması
8. Taşıtlar Hesabının Hatalı Bilgi Vermesi
9. Gelecek Yıllara İlişkin Olarak Yapılan Harcamaların Cari Yıl İçerisinde Giderleştirilmesi
10. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Muhasebe Hesaplarında Dönemsellik İlkesine Uygun Olarak İzlenmemesi
11. Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi
12. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Mevcut Durumu Yansıtması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınır Kayıt ve İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması
2. Belediye Sınırları İçinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşletmelerin Bulunması
3. Taşınmaz Kira Bedellerinin Emsal ve Rayiç Bedellere Göre Güncellenmemesi

4. Belediye Taşınmazlarının Ortak Hizmet Projesi Kapsamında Dernek ve Vakıflara Tahsis Edilmesi
5. Taşınmaz İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi
6. Kiralanan Bazı Taşınmazlara İlişkin Çeşitli Giderlerin Belediye Bütçesinden Yapılması
7. İntifa Hakkına Konu Edilemeyen Taşınmazlar İçin Belediye Meclis Kararı Alınması
8. Bütçe Emanetlerinin Ödenmesinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması
9. Gecekondü Fonu Hesabına Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması
10. İç Denetim Birim Başkanlığı Görevlendirmesinin Mevzuata Uygun Olmaması
11. Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş Yöntemi Olarak Kullanılması
12. İhale Usulleri ile Temin Edilmesi Gereken İhtiyaçların Pazarlık Usulü ve Doğrudan Teminle Alınması
13. Bazı Doğrudan Teminle Alımlarda Piyasa Fiyat Araştırmalarının Sağlıklı Yapılmaması
14. İhale Usulleri ile Temin Edilmesi Gereken İhtiyaçların Doğrudan Teminle Alınması
15. Bazı Gelirlerin Tahsilat Oranlarının Düşük Olması
16. Ankara Büyükşehir Belediyesinden Alınması Gereken Otopark Geliri Payının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması
17. Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi
18. Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması
19. Hibe Verme İşlemlerinde Amortisman Kayıtlarının Yapılmaması
20. Bütün Riskler Sigorta Poliçelerinde Muafiyet Oranlarının Hatalı Uygulanması
21. Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
22. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Alımlarda Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Etimesgut Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı

veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Etimesgut Belediyesinin karar organı olan Etimesgut Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 45 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Etimesgut Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 3 birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü ve İç Denetim Birim Başkanlığı'dır. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1, meclis üyeleri arasından görevlendirilen 3 olmak üzere toplam 4 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 24 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	729	438
Sözleşmeli Personel	-	-
Kadrolu İşçi	563	8
Geçici İşçi	-	-
Toplam	1.292	446
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1.824

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Etimesgut Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Etimesgut Belediyesinin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod	Giderin Türü	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Bütçe (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (Net) (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı Tutar (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	293.658.000,00	0,00	22.057.895,46	315.715.895,46	315.715.895,46	0,00	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	26.122.000,00	0,00	5.170.879,69	31.292.879,69	31.280.932,32	11.947,37	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.375.882.000,00	420.000.000,00	191.971.399,58	1.987.853.399,58	1.974.466.713,61	13.386.685,97	0,00
04	Faiz Gideri	150.000,00	0,00	-150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
05	Cari Transferler	166.684.000,00	0,00	-14.306.373,96	152.377.626,04	147.235.483,37	5.142.142,67	0,00
06	Sermaye Giderleri	358.300.000,00	0,00	-17.857.301,71	340.442.698,29	339.942.698,29	500.000,00	0,00
07	Sermaye Transferleri	4.204.000,00	0,00	0,00	4.204.000,00	4.131.549,18	72.450,82	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenekler	190.000.000,00	0,00	186.886.499,06	3.113.500,94	0,00	3.113.500,94	0,00
	Toplam	2.415.000.000,00	420.000.000,00	0,00	2.835.000.000,00	2.812.773.272,23	22.226.727,77	0,00

Etimesgut Belediyesinin 2024 mali yılı bütçesi ile 2.415.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş, 420.000.000,00 TL ek bütçe ile birlikte toplam ödenek 2.835.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 2.812.773.272,23 TL bütçe gideri yapılmış, 22.226.727,77 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	631.979.000,00	399.051.973,08	239.583,08	398.812.390,00	63,11
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	87.441.000,00	130.044.877,81	155.192,99	129.889.684,82	148,55
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	1.100.000,00	15.000,00	0,00	15.000,00	1,36
05- Diğer Gelirler	1.790.550.000,00	1.844.833.444,38	279.990,07	1.844.553.454,31	103,02
06- Sermaye Gelirleri	325.130.000,00	21.300.465,34	0,00	21.300.465,34	6,55
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

09- Red ve İadeler	-1.200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	2.835.000.000,00	2.395.245.760,61	674.766,14	2.394.570.994,47	84,46

Buna göre 2024 yılı net bütçe geliri, bütçe gelir tahmininin %84,46'sı seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu çerçevede, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%148,55) beklenin üzerinde, diğer gelirler (%103,02) beklenene yakın, vergi gelirleri (%63,11) beklenenin altında, sermaye gelirleri (%6,55) ile alınan bağış ve yardımlar (%1,36) ise beklenenin oldukça altında gerçekleşmiştir.”

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	293.658.000,00	315.715.895,46	107,51
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	26.122.000,00	31.280.932,32	119,75
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.375.882.000,00	1.974.466.713,61	143,51
04- Faiz Gideri	150.000,00	0,00	0,00
05- Cari Transferler	166.684.000,00	147.235.483,37	88,33
06- Sermaye Giderleri	358.300.000,00	339.942.698,29	94,88
07- Sermaye Transferleri	4.204.000,00	4.131.549,18	98,28
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	190.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	2.415.000.000,00	2.812.773.272,23	116,47

Buna göre 2024 yılında bütçe giderleri, ödeneğinin %116,47'si seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu çerçevede, cari transferler harcamalarına ilişkin gider kalemi (%88,33) beklenenin altında gerçekleşir iken, mal ve hizmet alım giderleri (%143,51) tahmin edilen seviyelerin üzerinde, diğer gider kalemlerinin ise beklenen seviyeye yakın gerçekleştiği görülmektedir.”

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2023 yılının 2022 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	218.534.788,78	355.833.073,94	399.051.973,08	62,83	12,15

Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	44.557.195,13	66.255.279,98	130.044.877,81	48,70	96,28
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	3.319.000,00	3.142.000,00	15.000,00	-5,33	-99,52
Diğer Gelirler	599.570.015,79	1.076.573.971,81	1.844.833.444,38	79,56	71,36
Sermaye Gelirleri	10.299.267,83	309.237.772,61	21.300.465,34	2.902,52	-93,11
Toplam	876.280.267,53	1.811.042.098,34	2.395.245.760,61	106,67	32,26
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.137.526,30	458.270,76	674.766,14	-59,71	47,24
Toplam	875.142.741,23	1.810.583.827,58	2.394.570.994,47	106,89	32,25

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre 583.987.166,89 TL'lik (%32,25) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardımlar ile sermaye gelirleri bir önceki yıla göre oldukça düşmüş iken vergi gelirlerindeki artış oranı da bir önceki yıldaki artış oranından oldukça az olmuştur. Teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde ise bir önceki yıldaki artış oranından daha fazla artış oranına ulaşılmıştır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	85.464.061,67	171.414.312,37	315.715.895,46	100,57	84,18
SGK Devlet Prim Giderleri	11.833.580,92	18.530.429,95	31.280.932,32	56,59	68,81
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	468.285.407,05	977.547.300,09	1.974.466.713,61	108,75	101,98
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cari Transferler	47.707.012,12	163.432.086,83	147.235.483,37	242,57	-9,91
Sermaye Giderleri	246.607.428,17	574.316.226,44	339.942.698,29	132,89	-40,81
Sermaye Transferleri	1.943.891,20	2.516.802,75	4.131.549,18	29,47	64,16
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	861.841.381,13	1.907.757.158,43	2.812.773.272,23	121,36	47,44

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 905.016.113,80 TL (%47,44) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; bir önceki yıla göre en büyük artışın 996.919.413,52 TL (%101,98) ile mal ve hizmet alım giderleri ve 144.301.583,09 TL (%84,18) ile personel giderlerinde olduğu görülmektedir. Sermaye giderleri ise bir önceki yıla göre 234.373.528,15 TL (%-40,81) azalış göstermiştir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 2.656.248.587,07 TL, Faaliyet Geliri 2.569.056.087,14 TL, Enflasyon Düzeltmesi 1.448.662.085,98 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 1.361.469.586,05 TL olarak gerçekleşmiştir.

Etimesgut Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Etimkent Yapı Maden San. ve Tic. A.Ş.	27.500.000,00	27.500.000,00	100

Tablo 8: Belediyenin Dolaylı Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Etimkent Yapı Maden San. ve Tic. A.Ş.'nin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Etim Kültür Sanat ve Ticaret A.Ş.	20.500.000,00	20.500.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Etimesgut Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu

bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

Etimesgut Belediyesince iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile

disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber 2024 yılı için risklerin güncellenmemesi ve yeni kurulan müdürlüklerde bu konuda henüz çalışma yapılmadığı için bu çalışmalar yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ancak 2024 yılı için risklerin değerlendirilmemesi ve yeni kurulan müdürlüklerde bu konuda henüz çalışma yapılmadığı için bu çalışmalar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur ancak yeni kurulan müdürlükler açısından eksiklikler vardır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiş olup, yeni kurulan müdürlükler açısından eksiklikler vardır. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi 2024 yılı için değerlendirme ve raporlama yapılmamıştır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadroların tamamı doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Etimesgut Belediyesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetvellerindeki Taşınır Tutarları ile Mali Tabloların Uyumlu Olmaması

Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetvelindeki kayıtlı tutarlar ile kurum mali tablolarındaki bakiyelerin uyuşmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun taşınır işlemlerine ilişkin hükümlerine dayanılarak çıkarılan Taşınır Mal Yönetmeliği uyarınca taşınır kayıtlarını tutmak ve mali yılsonunda Taşınır Yönetim Hesabını düzenlemekle yükümlü kılınmışlardır.

18.01.2007 tarihli ve 26407 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği’nin, “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde, tüketim malzemeleri, makine ve cihazlar ile demirbaşlar taşınır olarak tanımlanmış;

“Belge ve cetveller” başlıklı 10’uncu maddesinde taşınır yönetim hesabını oluşturan cetvellere ayrıntılı olarak yer verilmiş;

“Taşınırların kaydı” başlıklı 12’nci maddesinde kamu idarelere ait taşınırların nasıl kayıt altına alınacağı ve nasıl takip edileceği belirtilmiş;

“Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu” başlıklı 13’üncü maddesinde taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim

alındığında giriş yapılacağı; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşının ölümü gibi yok olma hallerinde ne şekilde çıkış kaydedileceği ayrıntılı şekilde açıklanmış;

“Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi” başlıklı 30’uncu maddesinde maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlara ilişkin işlemlerin muhasebe birimine gönderilmesinin zorunlu olduğu, muhasebe yetkililerinin ise kendilerine gönderilen taşınır işlemlerine uygun olarak muhasebe kayıtlarını tutması gerektiği belirtilmiştir;

“Taşınır mal yönetim hesabı” başlıklı 34’üncü maddesinde ise taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol edileceği, taşınır mal yönetim hesabının denetime esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanacağı, ayrıca taşınır kontrol yetkilisince taşınırların kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğunun kontrol edilerek imzalanacağı hükme bağlanmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği’nin söz konusu hükümleri uyarınca tüketim malzemeleri, makine ve cihazlar, taşıtlar ve demirbaşlara ilişkin İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı ile muhasebe kayıtlarının birbirleri ile uyumlu olması gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere, İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Bilançoda yer alan, 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabında kayıtlı tutarlarının uyumlu olmadığı, dolayısıyla 2024 yılı Bilançosunun anılan hesaplar itibarıyla gerçek durumu yansıtmadığı anlaşılmıştır.

Tablo 9: Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Bilanço Tutarları

Hesap Adı	Bilanço Tutarı (TL)	İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli Tutarı (TL)	Fark (TL)
150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı	147.579.914,29	147.579.791,56	122,73
253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	49.982.755,49	49.936.685,95	46.069,54
255 Demirbaşlar Hesabı	56.917.869,70	56.905.031,08	12.838,62
		Toplam	59.030,89

Kamu idaresi cevabında, ilgili hesapların düzeltme kayıtları için gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli ile bilanço tutarları arasında toplamda 59.030,89 TL fark oluşmuş olup İdarenin mali tablolarının doğru bilgi sunmasını sağlamak için ilgili birimler arasında koordinasyonun sağlanarak söz konusu taşınırlara yönelik kayıt ve takip işlemlerinin mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Olması

İdare tarafından diğer kamu kurumlarına tahsis edilen ve diğer kamu kurumları tarafından İdareye tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarının hatalı olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188, 189, 190, 191, 192 ve 193'üncü maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabında izleneceği belirtilmiştir. Bu amaçla , Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 41 sıra no.lu Tebliği yayımlanmış ve yardımcı hesaplar belirlenerek merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin detaylı hesap planına eklenmiştir. Tebliğ'e göre taşınmaz maliki kamu idaresi tarafından tahsis işlemine ilişkin belgeler muhasebe birimine verildiğinde; 500 Net Değer Hesabına borç, ilgisine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabına alacak; varsa taşınmaza ilişkin amortisman tutarları 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedilecektir. Taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresi tarafından tahsis işlemine ilişkin belgeler muhasebe birimine verildiğinde; ilgisine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak; varsa taşınmaza ilişkin amortisman tutarları 500 Net Değer Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilecektir.

Tahsis işleminin konusu olan taşınmaz mal, kamu hizmetinin ifası amacıyla ilgili idarenin kullanımına bırakıldığından tahsis yapan ve yapılan idarelerin, bu kaynakların tam ve doğru olarak raporlanmasını teminen tahsis işlemini muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte 10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in "Tahsisli taşınmaza

ilişkin giderler” başlıklı 7’nci maddesi uyarınca; tahsisli taşınmazlar ile ilgili her türden giderin tahsis yapılan kurum tarafından karşılanması ve bu kapsamdaki muhasebe kayıtlarının tesis edilen bu işlemlere göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Tahsisli taşınmazlara ilişkin bilginin muhasebe kayıtlarında yer alması, İdarenin tahsise konu taşınmazları üzerindeki mali yükümlülükleri açısından da önem arz etmektedir.

Yapılan incelemelerde; İdarenin taşınmazlarına ilişkin gerekli kayıtları tutan Emlak ve İstimlak Müdürlüğü verilerine göre yıl sonu itibariyle diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazların sayısı 12, toplam değeri 136.648.957,29 TL iken, kurum mali tablolarında tahsis edilen (250.02, 251.02 ve 252.02 nolu hesaplarda) taşınmazların sayısı 7, toplam değeri 159.658.758,19 TL olarak yer almaktadır.

Yine Emlak ve İstimlak Müdürlüğü verilerine göre yıl sonu itibariyle İdare tarafından tahsisli olarak kullanılan taşınmazların sayısı 19, toplam değeri 349.729.604,02 TL iken, kurum mali tablolarında tahsisli kullanılan (250.03 ve 252.03 nolu hesaplarda) taşınmazların sayısı 23, toplam değeri 508.701.077,93 TL olarak yer almaktadır.

Kamu idaresi cevabında, gerek muhasebe uygulamaları (enflasyon düzeltmesi) gerekse emlak birimi rayiç uygulamaları nedeniyle tutarlarda farklılıklar olduğu, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü verileri ile muhasebe kayıtlarının uygun olması için gerekli özenin gösterileceği belirtilmektedir.

Sonuç olarak, Kurum tarafından tahsise konu edilen taşınmazlara yönelik Emlak ve İstimlak Müdürlüğü verileri ile muhasebe kayıtlarının farklı olması nedeniyle mali rapor ve tablolarda 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabı ile 500 Net Değer Hesabı toplamda 181.981.274,81 TL tutarında hatalı bilgi vermektedir.

BULGU 3: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

İdarenin ortaklık payı kalmayan bir şirketteki sermaye tutarının halen 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında yer aldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 181’inci maddesinde 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı’nın mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden

doğın kar ve zararlar ile bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 182'nci maddesinde ise mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye gerekse aynı sermaye transferi şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'na kaydedileceği, sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya aynı sermaye şeklindeki katılımlardan mezkur hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Kurumun Metropol İmar İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret AŞ'indeki toplam sermaye tutarı ile 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'nda kayıtlı tutar arasında uyumsuzluk bulunduğu tespit edilmiştir.

25.11.2024 tarih ve 11214 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi incelendiğinde Etimesgut Belediyesinin Metropol İmar AŞ'de bulunan 880,00 TL sermayesinin tamamının Ankara Büyükşehir Belediyesine devredilerek hiçbir payının kalmadığı anlaşılmaktadır. Ancak Kurumun 2024 yıl sonu mali tablolarında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'nda Metropol İmar AŞ'de halen 660,00 TL ortaklık payı olduğuna ilişkin kayıtlı tutar bulunduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, Metropol İmar AŞ'ye yatırılan sermaye bedelinin 2025 yılında gelir kaydı yapılarak kapatıldığı belirtilmiştir. Ancak yukarıda belirtildiği üzere söz konusu şirkete olan ortaklık 2024 yılı itibariyle sona ermiş olup yıl sonu mali tablolarında Metropol İmar AŞ'ye ortaklık payı şeklinde herhangi bir kayıt olmaması gerekirdi.

Sonuç olarak, Kurum yıl sonu mali tablolarında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 660,00 TL hatalı bilgi vermiş ve Belediyenin ortaklık payı kalmayan Metropol İmar AŞ'de halen ortaklık payı varmış gibi gösterilmesine neden olunmuştur.

BULGU 4: Maddi Duran Varlığın Muhasebe Kaydının Hatalı Olması

Belediyeye ait arsa niteliğindeki maddi duran varlığın üzerine tesis yapılarak işletilmesine yönelik kiralama işlemine ilişkin muhasebe kaydının hatalı yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı'nın işleyişinin anlatıldığı 201'inci maddesinde;

“a) Borç

1) Mahalli idarelere ait maddi duran varlıklardan hizmet imtiyaz sözleşmesine konu edilenler işletme süresinin başladığı tarihte bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydedilir. Diğer taraftan, ayrılmış amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç ve alacak kaydedilir.

2) İşletmeciye ait olan maddi duran varlıklardan hizmet imtiyaz sözleşmesine konu edilenler işletme süresinin başladığı tarihte bu hesaba borç, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmı 380- Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

...”

denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince Belediye’ye ait maddi duran varlıklardan hizmet imtiyaz sözleşmesine konu edilenlerin işletme süresinin başladığı tarihte 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabına borç ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; 48741 ada 1 parsel’de bulunan arsa niteliğindeki taşınmazın inşasına ilişkin sözleşme her ne kadar yap-işlet-devret sözleşmesi adı ile imzalanmış ise de hukuken bu sözleşme yap-işlet-devret sözleşmesi olmayıp, yapılan iş bir kiralama işlemidir. Bu çerçevede söz konusu taşınmazın üzerine tesis yapılarak inşaat süresi dahil 10 yıllığına kiralandığı, yüklenicinin söz konusu arsa üzerinde yapım işini tamamlayarak işletme süresinin başladığı ve muhasebe kaydının yapıldığı anlaşılmıştır.

Ancak yapılan muhasebe kaydı Yönetmelik’te belirtilen mahalli idarelere ait maddi duran varlıkların anlatıldığı (1) nolu fıkra çerçevesinde yapılması gerekir iken hatalı olarak mülkiyeti işletmeciye ait olan maddi duran varlıkların anlatıldığı (2) nolu fıkra çerçevesinde yapılmıştır.

Bu şekilde 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı’na 1.836.000,00 TL borç kaydı yapılmış ancak ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydı yapılması gerekir iken söz konusu muhasebe kaydı yapılmamıştır.

Kamu idaresi cevabında, ilgili hesaplardaki maddi duran varlığa ilişkin kontrollerin yapılarak gerekli muhasebe kaydının oluşturulacağı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, 1.836.000,00 TL tutara ilişkin yapılan hatalı kayıt nedeniyle 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı hatalı bilgi vermektedir.

BULGU 5: İktisadi Faaliyet Konusu Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılmaması

Belediyenin iktisadi faaliyet çerçevesinde yürüttüğü hizmetlerine ilişkin harcamalar nedeniyle ödenen katma değer vergisinin, 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı yerine 630 Faaliyet Giderleri Hesabı veya ilgili varlık hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı'na ilişkin olarak düzenlenen "Hesabın Niteliği" başlıklı 153'üncü maddesinde *"Bu hesap, mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılır. Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları katma değer vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen katma değer vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir."* hükmü yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın İşleyişi" başlıklı 154'üncü maddesinde ise *"Kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin, katma değer vergisi hariç tutarı 630 Giderler Hesabı'na veya aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesaba borç, indirilecek katma değer vergisi tutarı bu hesaba borç, kesintiler 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar veya ilgili diğer hesaplara alacak, ödenecek tutar 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı'na alacak; diğer taraftan katma değer vergisi dâhil tutar 830 Bütçe Giderleri Hesabı'na borç, 835 Gider Yansıtma Hesabı'na alacak kaydedilir."*

1) Ay sonlarında, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak kalanı, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç kalanları toplamından fazla ise, söz konusu fark 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak, bu

hesabın borç bakiyesi bu hesaba alacak, devreden katma değer vergisi hesabının borç bakiyesi 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına alacak; hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesi ise 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına borç kaydedilir.

2) Ay sonlarında, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri toplamı hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinden fazla ise, varsa devreden katma değer vergisi hesabının borç bakiyesi 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına alacak, bu hesabın borç bakiyesi bu hesaba alacak, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesi 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına borç, sonraki döneme devreden katma değer vergisi tutarı 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına borç kaydedilir.” düzenlemesine yer verilmiştir.

Belediyeler kuruluş amacına uygun teslim ve hizmetleri ile ilgili olan işlemler dolayısıyla yüklendikleri katma değer vergisini indirim konusu yapamayacaklardır. Ancak iktisadi faaliyet çerçevesinde yürüttüğü hizmetlere ilişkin yaptığı harcamalar için yüklendikleri katma değer vergisini indirim konusu yapmaları gerekmektedir.

Belediyenin iktisadi faaliyete konu olan kreş ve gündüz bakımevleri, spor salonu ve yüzme havuzu hizmetlerinde üretim girdisi olarak yaptığı harcamalar için yüklenilen katma değer vergisinin indirim konusu yapılmayarak giderleştirildiği tespit edilmiştir. Üretim girdisi olarak yapılan harcamalara ait katma değer vergisinin yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında muhasebeleştirilerek ay sonlarında 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, iktisadi faaliyet çerçevesinde yürütülen hizmetlere ilişkin harcamalar nedeniyle ödenen katma değer vergisinin indirim konusu yapılması için gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmektedir.

Sonuç olarak yukarıda belirtilen kayıtların yapılmaması sonucu Faaliyet Sonuçları Tablosunda 630 Giderler Hesabının olması gerekenden daha yüksek ve Bilanço’da 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının olması gerekenden daha düşük görünmesine neden olunmuştur.

BULGU 6: Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Belediyenin geçmiş yıllarda giderleştirmesi veya aktifleştirmesi gereken katma değer vergisini indirim konusu yaptığı ve bu nedenle 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 151'inci maddesinde; bir dönemde indirilemeyen ve izleyen döneme devreden katma değer vergisinin 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabında izleneceği ve katma değer vergisinin indirilinceye kadar bu hesapta bekletileceği ifade edilmektedir.

Mezkûr Yönetmelik'in 152'nci maddesine göre; ay sonlarında 191 İndirilecek KDV Hesabı ile 391 Hesaplanan KDV Hesabının karşılaştırılmasında, 191 İndirilecek KDV Hesabı daha büyükse aradaki fark 190 Devreden KDV Hesabına borç olarak yazılmalıdır. İzleyen dönemde Hesaplanan KDV hesabının alacak kalanı, Devreden KDV Hesabı ile İndirilecek KDV hesabının borç kalanları toplamından fazla ise söz konusu fark 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Aynı Yönetmelik'in "191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı" başlıklı 153'üncü maddesine göre ise; belediyelerin, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri ile ilgili işlemleri dolayısıyla yüklendikleri KDV tutarlarını indirim konusu yapmamaları, indirim konusu yapılmayacak olan bu KDV tutarlarını hizmet alımlarında doğrudan gider yapmaları, mal alımlarında ise ilgili malın maliyetine eklemeleri, sadece vergiye tabi hizmetlerini ya da ticari niteliği bulunan faaliyetlerini ifa etmek için alınan mal ve hizmetler için ödediği KDV tutarlarını, bu hizmet ve faaliyetler karşılığı olarak tahsil ettikleri hesaplanan KDV tutarlarından mahsup etmeleri gerekmektedir.

Belediyenin 2024 yılı bilançosunda, 190 Devreden KDV Hesabının 23.431.334,39 TL bakiye verdiği tespit edilmiştir. Her ne kadar 2024 yılında yapılan hatalı kayıt tutarı düşük ise de geçmiş yıllarda indirim konusu yapılmaması gereken KDV tutarlarının indirim konusu yapılması nedeniyle devreden katma değer vergisi tutarı yüksek olmuştur.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi cevabında, 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının bakiyesinin sıfırlanana kadar kayıtlarda görüleceği belirtilmiştir.

Bu itibarla, Belediyenin bir bedel karşılığı satmak üzere ürettiği mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldığı mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş olduğu Katma Değer

Vergisini indirim konusu yapması, bunun dışında idarenin satışa konu olmayan nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın aldığı mal veya hizmet için ödediği Katma Değer Vergisini indirim konusu yapmaması ve bu tutarları ilgili gider hesabına kaydetmesi veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave etmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, büyük bir kısmı geçmiş yıllarda yapılmış olan hatalı kayıtlar sonucu 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı 23.431.334,39 TL hatalı bilgi vermektedir.

BULGU 7: Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması

Maddi duran varlıklar hesap grubunda kayıtlı varlıklardan bir kısmı için amortisman ayrılmadığı, bir kısmı için ise kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri açıklayan 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde, bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 202'nci maddesinde; 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı, 203'üncü maddesinde ise maddi duran varlık hesapları için ayrılan amortisman tutarlarının yıl sonunda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne dayanılarak hazırlanan ve 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin 47 sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde ise, maddi duran varlıklar için ayrılacak amortismanla ilişkin süre ve oranlara yer verilerek, amortismanla tabi her bir varlığın Duran Varlık Amortisman Defteri'ne kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; maddi duran varlıklardan bir kısmı için amortisman ayrılmadığı, bir kısmı için ise kayıtlı değerinden daha fazla tutarda amortisman ayrıldığı görülmüştür. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, amortisman oranları ve süreleri doğru uygulandığında ayrılan amortisman tutarının maddi duran varlığın kayıtlı değerine eşit veya daha düşük olması gerektiği izahtan varestedir. Bahse konu maddi duran varlıklara ilişkin bilgilere aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir.

Tablo 10: Amortisman Ayrılmayan Maddi Duran Varlıklar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
252.xx.xx.03.08	Veteriner Klinikleri ve Hayvan Hastaneleri	13.003.718,69	0,00	13.003.718,69
252.xx.xx.04.07	Kütüphaneler	6.188.101,19	0,00	6.188.101,19
252.xx.xx.04.15	Hayvan Barınakları	6.402.528,31	0,00	6.402.528,31
252.xx.xx.06.06	Kültür ve Eğlence Merkezleri	322.702.412,75	0,00	322.702.412,75
252.xx.xx.10.01	Hangarlar, Antrepolar, Silolar ve Depolar	2.227.948,68	0,00	2.227.948,68
256	Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı	1.836.000,00	0,00	1.836.000,00
TOPLAM		352.360.709,62	0,00	352.360.709,62

Tablo 11: Kayıtlı Değerinden Fazla Amortisman Ayrılan Maddi Duran Varlıklar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
255.01.04	Seyahat, Muhafaza ve Taşıma Amaçlı Demirbaş Niteliğindeki Taşınır	16.117,27	19.113,89	-2.996,62
255.01.05	Hastanede Kullanılan Demirbaş Niteliğindeki Taşınır	252.860,83	389.850,20	-136.989,37
255.04.01	Yemek Hazırlama Ekipmanları	89.844,05	92.665,25	-2.821,20
255.09.03	Saha Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	273.301,34	274.257,14	-955,80
255.09.99	Diğer Spor Amaçlı Kullanılan Demirbaşlar	4.198,44	4.846,26	-647,82
255.10.03	Yangın Söndürme ve Tedbir Cihaz ve Araçları	1.536.404,17	1.681.653,17	-145.249,00
255.11.03	Masa ve Sehpalarda Sergilenen Süs Eşyaları	312.724,80	407.649,60	-94.924,80
TOPLAM		2.485.450,90	2.870.035,51	-384.584,61

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, gerekli düzeltme kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, maddi duran varlıkların bir kısmı için amortisman ayrılmaması, bir kısmı için ise varlığın kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrılması sonucu toplamda 352.745.294,23 TL hata oluşmuş olup 2024 yılı Bilançosunda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının, Faaliyet

Sonuçları Tablosunda ise 630 Giderler Hesabının hatalı gösterilmesine neden olunmuştur.

BULGU 8: Taşıtlar Hesabının Hatalı Bilgi Vermesi

Belediyenin taşıtlarına ilişkin yapılan incelemelerde, taşıtlar hesabındaki kayıtların fiili durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 196'ncı maddesine göre kurumlara ait taşıtların izlenmesi için 254 Taşıtlar hesabının kullanılacağı belirtilmiştir. Buna göre kurum tarafından edinilen ve elden çıkarılan taşıtlara ilişkin gerekli kayıtlar bu hesaba yapılacaktır.

Diğer taraftan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin;

5'inci maddesinde; harcama yetkililerinin taşınırın etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu olduğu,

6'ncı maddesinde, taşınır kayıt yetkililerinin görev ve sorumlulukları arasında kullanımda bulunan dayanıklı taşınırın bulundukları yerde kontrol etmek, sayımlarını yapmak ve yaptırmak olduğu, 32'nci maddesinde ise kamu idarelerine ait taşınırın, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarda, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda harcama yetkilisince, kendisinin veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulacak sayım kurulu tarafından sayımın yapılacağı,

ifade edilmiştir.

Belediyeye ait taşıtların trafik tescil ve sigorta işlemleri Fen İşleri Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Söz konusu Müdürlük kayıtları incelendiğinde 2024 yıl sonu itibarıyla Belediyenin 240 adet kayıtlı taşıtı olduğu görülmektedir.

Taşıtlara ilişkin muhasebe kayıtlarına esas olan dayanıklı taşınır raporu ve stok durum icmal raporu incelendiğinde ise Belediyenin yıl sonu itibarıyla 234 adet taşıtı olduğu bilgisini vermekte olup kurum mali tablolarında 254 Taşıtlar Hesabının söz konusu 234 adet taşıtın toplam değerini yansıttığı anlaşılmıştır.

Bu haliyle mali tabloların taşıtlara ilişkin olarak Fen İşleri Müdürlüğü kayıtlarında yer alan 240 taşıt şeklindeki fiili mevcudu yansıtmadığı, Belediyenin 6 adet taşıtının muhasebe kayıtlarında olmadığı dolayısıyla kurumun mali tablolarında yer almadığı görülmektedir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, 253 Tesis Makine Cihazlar ve 254 Taşıtlar kodunda tespit çalışmasının yapılarak gerekli düzeltme kayıtlarının yapılacağı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, 6 adet taşıtın mali tablolarda yer almaması sonucu 254 Taşıtlar Hesabı söz konusu taşıtların toplam değeri kadar hatalı bilgi vermektedir.

BULGU 9: Gelecek Yıllara İlişkin Olarak Yapılan Harcamaların Cari Yıl İçerisinde Giderleştirilmesi

İdare tarafından, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara/yıllara ait olan peşin giderlerin izlendiği 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ile 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabının kullanılmadığı bunun yerine ödeme tarihi itibarıyla 630 Giderler Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 144'üncü maddesinde, 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabının içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 146'ncı maddesinde; peşin ödenmiş giderlerden, içinde bulunulan aya ait olanların 630 Giderler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına borç, ödenen tutarın tamamının 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan ödenen tutarın tamamının 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yine Yönetmelik'in;

217'nci maddesinde, 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabının, dönem içinde ödenen ancak gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan giderlerin izlenmesi için kullanılacağı;

219'uncu maddesinde ise; içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına borç; ödenen tutarın tamamının 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan ödenen tutarın tamamının 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak; ayrıca, bu hesapta kayıtlı tutarlardan takip eden dönemde gider hesaplarına yansıtılması gerekenlerin, dönem sonunda bu hesaba alacak, dönen varlıklar ana hesap grubu içindeki 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına borç kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Belediyenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; 2024 yılında sigorta poliçeleri gibi peşin ödenen giderlerinin bulunduğu ancak söz konusu ödemelerin vadesine göre 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı ile 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı yerine doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, 2025 yılı itibarıyla sigorta poliçelerinin İller Bankasına yaptırılmaya başlanıldığı, vadesine göre İller Bankası payından aylık kesinti yapılmak suretiyle ödendiği belirtilmiştir.

Ancak konu ile ilgili Belediye yetkilileri ile yapılan görüşmede yapılan işlemin belediyenin araçlarının sigorta poliçelerinin İller Bankası AŞ Ankara Bölge Müdürlüğü acenteliği aracılığı ile düzenlenmesi olduğu, her ay düzenlenen araç trafik sigorta poliçe bedellerinin Belediyenin İller Bankası payından kesinti suretiyle tahsil edildiği anlaşılmıştır.

Dolayısıyla bulgumuzda belirtilen sigorta poliçeleri gibi peşin ödenen tutarların vadesine göre 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ile 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında izlenmediği hususunda bir değişiklik olmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, gerekli kayıtların yapılmaması sonucu peşin ödenen giderler tutarı kadar 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı, 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı ile 630 Giderler Hesabı hatalı bilgi vermiştir.

BULGU 10: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Muhasebe Hesaplarında Dönemsellik İlkesine Uygun Olarak İzlenmemesi

Kamu İdaresi tarafından peşin tahsil edilen taşınmaz kira gelirlerinin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının "Hesabın Niteliği" başlıklı 286'ncı maddesinde; 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yine Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 288'inci maddesinde; peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamının 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yönetmelik hükümleri ve muhasebenin temel ilkelerinden dönemsellik ilkesi gereği peşin tahsil edilmiş gelirlerden gelecek aylara ait olan tutarlar 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlere ait tutarlar ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmelidir.

İdare tarafından peşin tahsil edilen kira gelirlerinin gelecek aylara ve yıllara ait gelirler hesaplarına kaydedilmeden doğrudan gelir kaydedilmesi, faaliyet sonuçları tablosunda gelirlerin fazla görünmesine, bilançoda ise 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesaplarının eksik görünmesine neden olmaktadır.

Yapılan incelemede, Belediyenin yıl sonu bilançosunda 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler hesabındaki 15.300,00 TL ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabındaki 1.820.700,00 TL tutarların 2017 yılında yapılan kayıtlara ait olduğu, sonraki yıllarda peşin tahsil edilen kira gelirlerine ilişkin söz konusu hesaplara herhangi bir kayıt yapılmadığı görülmüştür.

Dolayısıyla bir taraftan 2017 yılında yapılmış olan kayıtların düşülmemesi bir taraftan da daha sonra yapılması gerekli kayıtların yapılmaması nedeniyle Kurum mali tabloları hatalı bilgi vermektedir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, kira gelirlerinin 380 ve 480 no'lu hesaplarda takibinin yapılması için gerekli çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, gerekli kayıtların yapılmaması sonucu peşin tahsil edilmiş kira gelirleri tutarı kadar 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı, 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı ile 600 Gelirler Hesabı hatalı bilgi vermiştir.

BULGU 11: Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Belediyenin taşınmaz malları için yapılan değer artırıcı nitelikteki harcamaların, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenerek aktifleştirilmesi gerekirken doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 27'inci maddesi ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesine göre; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplamasında dikkate alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Konuya ilişkin olarak çıkarılan “Amortisman ve Tükenme Payları” başlıklı 47 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesine göre dayanıklı taşınırlar ve taşınmazlar için belirli tutarı aşan değer arttırıcı işlemlerin duran varlığın maliyet bedeline eklenmesi ve yıl sonunda toplam tutar üzerinden aynı şekilde amortisman ayrılması gerekmektedir. Söz konusu Tebliğ'de belirtilen limitler Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 07.11.2023 tarihli Kararı ile güncellenerek dayanıklı taşınırların her biri için 52.000 TL'ye, taşınmazların her biri için 114.000 TL'ye çıkarılmıştır.

Yapılan incelemelerde, Belediyeye ait taşınmazların değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıracak nitelikte olan ve 114.000,00 TL'yi aşan harcamaların (Örneğin; 2918, 3780, 7207, 15075, 20667, 21079 ve 23237 nolu yevmiyeler) 252 Binalar Hesabına kaydedilmediği, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği, dolayısıyla anılan hesaplar itibarıyla Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosunda hataya neden olduğu tespit edilmiştir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamalar” başlıklı 27'inci maddesinde belli bir tutarın altında veya üstünde olması hususunda bir ifade olmadığından ve kullanım süresi, ürün kalitesi, sağlanan faydayı artıran veya üretilen

mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan maliyetler olmadığı değerlendirilmesi ile gider kaydı yapıldığı, maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların mevzuata uygun olarak ilgili hesaplarda takip edileceği belirtilmektedir.

Ancak Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde belli bir tutarın altında veya üstünde olması şeklinde bir tutar belirtilmediği doğrudur fakat yukarıda belirtilen 47 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesinin 3'üncü fıkrasında;

"(3) Hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan yukarıda belirtilen limitleri aşanlar değer artırıcı harcama olarak kabul edilir." denilerek Tebliğ'de belirtilen tutarları aşan harcamaların değer artırıcı harcama kabul edileceği belirtilmiştir. Dolayısıyla duran varlıklar için yapılan harcamaların Tebliğ'de belirtilen tutarları aşması halinde değer artırıcı harcama olarak ilgili maddi duran varlığın değerine eklenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, mevzuat hükümleri gereğince değer artırıcı harcama olarak kabul edilen harcamaların doğrudan giderleştirilerek maddi duran varlıkların maliyet değerine eklenmemesi nedeniyle söz konusu harcamaların toplam tutarı kadar 630 Giderler Hesabı ile 25 Maddi Duran Varlıklar bölümündeki ilgili hesaplar doğru bilgi içermemektedir.

BULGU 12: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Mevcut Durumu Yansıtması

Kurum tarafından 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda takip edilen yapım işleri tutarlarının, işin geçici kabulü yapılmasına rağmen ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 204'üncü maddesinde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliği açıklanmış ve bu hesabın yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılınca kadar izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Maddede ayrıca geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarımın gerçekleşeceği ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 205'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde de, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr mevzuat hükümleri uyarınca, yapımı devam eden maddi duran varlıklar için yapılan harcamaların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda takip edilmesi, geçici kabulü yapılan yapım işlerine ilişkin söz konusu hesapta yer alan tutarların ise ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

Belediye birimlerinden alınan bilgilere göre, 2024 yılı sonu itibarıyla henüz geçici kabulü yapılmamış yapım işlerinin toplam tutarı aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere 18.520.108,36 TL'dir. Oysa Kurum yıl sonu bilançosunun incelenmesinde 258 Hesabının bakiyesinin 314.841.961,15 TL olduğu görülmektedir.

Tablo 12: Yıl Sonu İtibarıyla Geçici Kabulü Yapılmamış Yapım İşleri

Sıra No	İşin Adı	Yıl Sonu İtibarıyla Ödenen Toplam Tutar (TL)
1	Süvari Kreş ve Gündüz Bakım Evi Yapım İşİ	16.333.000,00
2	Belediye Hizmet Binası WC Tadilat Yapım İşİ	2.187.108,36
	Toplam	18.520.108,36

Geçici kabulü gerçekleştirilen yapım işleri tutarlarının ilgili varlık hesaplarına aktarılmaması, bilançoda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının 296.321.852,79 TL fazla; bu yatırımların tamamlanarak aktarılması gereken ilgili varlık hesaplarının da belirtilen tutar kadar düşük görünmesine neden olmaktadır. Bu durum, mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemektedir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususlara dikkat edileceği belirtilmektedir.

Bu itibarla, muhasebenin bilgi verme ve izleme fonksiyonu ile tam açıklama kavramı gereğince bahsedilen kayıtların yukarıda yer alan Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınır Kayıt ve İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması

Belediye taşınırlarının kayda alınması, yönetimi, kontrolü ve kişilere teslim edilmesi işlemlerinde aşağıda belirtilen hususlar tespit edilmiştir:

a) Yönetici kadrosundaki personelin kullanımında olan dayanıklı taşınırların taşınır teslim kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınırların kaydı" başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasında: *“Kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması esastır. Taşınır kayıtları, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulur. Her bir kaydın belgeye dayanması şarttır.”* denilerek taşınırların kayıt altına alınmasının zorunluluğu belirtilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Dayanıklı taşınırların kullanıma verilmesi" başlıklı 23'üncü maddesinin birinci fıkrasında: *“Tesis, taşıt ve iş makineleri haricindeki dayanıklı taşınırlar Taşınır İstek Belgesi düzenlenmek suretiyle talep edilir. Talep edilen dayanıklı taşınırlar ilgisine uygun Taşınır Teslim Belgesi düzenlenerek kullanıma verilir.”* denilerek personelin kullanımına verilen dayanıklı taşınırlar için Taşınır Teslim Belgesi düzenleneceği belirtilmiştir. Buna göre personelin kullanımında olan dayanıklı taşınırların taşınır teslim belgesinde yer alması gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde yönetici kadrosunda (Belediye başkanı ve yardımcıları ile birim müdürleri) bulunan 15 personele ait taşınır teslim belgeleri incelendiğinde; görev gereği şahsi kullanıma verilen dayanıklı taşınırların hiçbirinin taşınır teslim kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir. Örneğin masaüstü bilgisayar, dizüstü bilgisayar vb. gibi görev gereği yönetici

kadrosundaki personelin şahsi kullanımına verilen dayanıklı taşınır lar taşınır teslim kayıtlarında yer almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında, belirtilen hususta gerekli çalışmanın yapılacağı belirtilmektedir.

Bu itibarla, Taşınır Mal Yönetmeliği'nin yukarıda açıklanan ilgili maddelerine göre yönetici konumundaki personel de dahil kişisel kullanımda olan dayanıklı taşınır ların tespitinin yapılarak bunlar için taşınır teslim belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

b- Emekli olan veya nakil giden personelin üzerine kayıtlı taşınır ların olduğu görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde;

"...

(3) Kamu idarelerine ait taşınır ların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır teslim edilen kamu görevlileri bu taşınır ları en iyi şekilde muhafaza

etmek, gerekli bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, veriliş amacına uygun bir şekilde kullanmak ve görevin sona ermesi veya görevden ayrılma hâlinde iade etmek zorundadırlar.

(4) Kamu görevlilerinin kullanımına verilen dayanıklı taşınır, kullanıcıları tarafından başkasına devredilemez. Kullanıcılarının görevden ayrılması hâlinde söz konusu taşınırın ambara iade edilmesi zorunludur.”

denilmektedir.

Yapılan denetimlerde, 2024 yılı içerisinde emekli olma veya başka bir kuruma nakil yoluyla belediyeden ayrılan personellerden 8'inin ve belediye meclis üyeliği sona eren 2 kişinin üzerlerinde halen kayıtlı dayanıklı taşınır olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, belirtilen hususta gerekli çalışmanın yapılacağı belirtilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği emekli olma, başka bir kuruma nakil veya görevin sona ermesi durumlarında ilgili personellerin kullanımına verilmiş dayanıklı taşınırın iade edilerek buna ilişkin kayıtların yapılması gerekmektedir.

c) Taşınır işlemleri için personel görevlendirmesi yapılmadığı görülmüştür.

Belediye birimlerinin bir kısmında taşınır işlemleriyle ilgili taşınır kayıt yetkilisinin ve taşınır kontrol yetkilisinin görevlendirilmediği tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin “Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri” başlıklı 6'ncı maddesine göre; harcama yetkililerince, memuriyet veya çalışma unvanına bağlı kalmaksızın, taşınır kayıt ve işlemlerini bu Yönetmelik'te belirtilen usule uygun şekilde yapabilecek bilgi ve niteliklere sahip personel arasından Taşınır Kayıt Yetkilisi görevlendirilmelidir. Yine aynı madde düzenlemesi gereği harcama yetkililerince, taşınır kayıt yetkilisinin yapmış olduğu kayıt ve işlemleri kontrol etmek üzere yardımcılarında veya bunların bir alt kademesindeki yöneticileri arasından Taşınır Kontrol Yetkilisi görevlendirilmesi gerekmektedir.

Adı geçen Yönetmelik düzenlemesine göre taşınır işlemlerinin yoğun olduğu harcama birimlerinde birden fazla taşınır kayıt yetkilisi görevlendirilebilir. Kamu idarelerince ihtiyaç

duyulması halinde birden fazla harcama biriminin taşınır kayıtları harcama birimleri itibarıyla ayrı ayrı tutulmak kaydıyla, bir taşınır kayıt yetkilisi tarafından yürütülebilir.

Yapılan incelemelerde, Belediyede bazı birimlerde taşınır kayıt yetkilisi ve taşınır kontrol yetkilisinin görevlendirilmediği görülmüştür.

Taşınır iş ve işlemleri ile ilgili personelin görevlendirilmemesi; taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasına, kontrolüne ve kayıtların Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasına mani olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, belirtilen hususta gerekli çalışmanın yapılacağı belirtilmektedir.

Bu itibarla, adı geçen Yönetmelik'e göre ilgili personellerin İdarece görevlendirilmesi gerekmektedir.

d) Dayanıklı taşınırların büyük kısmına sicil numarası verilmediği görülmüştür.

Belediyenin dayanıklı taşınırları üzerinde yapılan incelemelerde, kullandığı dayanıklı taşınırların büyük bir kısmına sicil numarası verilmediği ve taşınırların takibinin sağlıklı yapılamadığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Dayanıklı taşınırların numaralanması" başlıklı 36'ncı maddesinde; giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi tarafından yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde bir sicil numarası verileceği belirtilmektedir. Aynı maddenin devamında sicil numarasının üç grup rakamdan oluşacağı, birinci grup rakamın, taşınırın Dayanıklı Taşınırlar Defterinde ayrıntılı izlenmek üzere kaydedildiği taşınır kodundan; ikinci grup rakamın, taşınırın giriş kaydedildiği yılın son iki rakamından; üçüncü grup rakamın ise taşınıra verilen giriş sıra numarasından oluşacağı belirtilmiştir.

Belediyenin dayanıklı taşınırları üzerinde yapılan incelemelerde müdürlük bazında bazı taşınırların sicil numaralarının eksik olduğu ve kodlamalarının düzenli yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu durum taşınırların takip ve kontrolü bakımından sorun teşkil etmekte olup Taşınır Mal Yönetim Hesabı'nın doğru verilmesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında, belirtilen hususta gerekli çalışmanın yapılacağı belirtilmektedir.

Bu itibarla, mevzuat hükümleri çerçevesinde taşınırlara sicil numarası verilerek takibinin yapılması önem arz etmektedir.

BULGU 2: Belediye Sınırları İçinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşletmelerin Bulunması

Belediye sınırları içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyette bulunan işletmelerin mevcut olduğu ve bu işletmelerden alınması gereken işyeri açma izin harcının tahsil edilmediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasında belediyelerin, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermeye; gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmaya ve denetlemeye yetkili olduğu ifade edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yeri açılmasının, iş yeri açma ve izin harcına tabi olduğu belirtilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un, 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise, belediye hudutları ile mücavir alan içinde kalan tüm işyerleri ve işletmelere, işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye belediyelerin yetkili olduğu belirtilmiştir. Diğer yandan, Kanun'daki muafiyet düzenlemesi ile avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren iş yerleri, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur. İlgili kanunlarında da, bu iş yerlerinin faaliyet sahalarına göre bakanlıklar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından faaliyetleri ile ilgili izin alacakları ve bu izin belgelerinin de işyeri açma ve çalışma ruhsatı niteliğinde olacağı açıklanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca İdare sınırları içerisinde muafiyet kapsamında olan yerler hariç açılacak iş yerlerinin Kamu İdaresi tarafından ruhsatlandırılması ve bu iş yerlerinden söz konusu harcın tahsil edilmesi gerekmektedir.

Kurum Mali Hizmetler Müdürlüğünden temin edilen çevre temizlik vergisi aktif mükellef listesinde 9628 adet aktif işletmenin kayıtlı olduğu görülmüştür. Diğer taraftan Ruhsat ve Denetim Müdürlüğündeki kayıtlar incelendiğinde ise mali hizmetler müdürlüğü kayıtlarında çevre temizlik vergisi mükellefi olan işletmelerden 2405 adet işletmenin işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığı anlaşılmıştır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren bu işletmeler, belediyenin etkin bir denetim görevi yürütememesine ve işyeri açma izin harcının tahsil edilememesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, ruhsatsız olarak faaliyet gösteren işyerlerine yönelik çalışmalar yapıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Kamu İdaresince yetki ve görev alanındaki işletmelerin, işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olanları da dikkate alarak, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunup bulunmadığının takibinin sağlanması ve buna bağlı olarak da işyeri açma izni harçlarının tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınmaz Kira Bedellerinin Emsal ve Rayiç Bedellere Göre Güncellenmemesi

Kuruma ait bazı taşınmaz kira bedellerinin günün emsal kira bedellerini yansıtmamasına rağmen Kurum tarafından söz konusu kira bedellerinin hak ve nesafet ilkeleri doğrultusunda rayice göre tespiti için gerekli işlemlerin başlatılmadığı tespit edilmiştir.

Kurum taşınmazlarına ilişkin kira bedeli artışları Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) esas alınarak tespit edilmekte ve hesaplanan artış bedeli önceki yıl kira bedeline eklenerek yeni yıl kira bedeli bulunmaktadır. Ne var ki beş yıldan fazla süredir kirada olan taşınmazlarda, emsal ve rayiç bedel mukayesesi yapılmamakta, bu ise söz konusu taşınmaz kira bedellerinin günün rayiç bedellerinden uzaklaşmasına sebep olmaktadır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun kira bedelinin belirlenmesini düzenleyen 344'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin taraflar arasında anlaşma yapılması esas olup, taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılmamış ise mezkur maddenin ikinci fıkrası çerçevesinde ve taraflarca bu konuda bir anlaşma yapıp yapılmadığına bakılmaksızın, beş yıldan uzun süreli veya beş yıldan sonra

yenilenen kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, yeni kira yılında uygulanacak kira bedeline ilişkin olarak yine mezkur maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde işlemlerin yürütüleceği belirtilmiştir.

Emsal nitelikteki Yargıtay kararlarında da yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda hükümler tesis edilmiş ve sözleşmenin yapıldığı tarihten itibaren 5 yıllık süre geçtiğinde, kira bedelinin, hak ve nesafet ilkeleri doğrultusunda rayice göre tespit edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, uzun süredir kiralama sözleşmesi devam eden bazı taşınmazların yeni kira yılında uygulanacak kira bedelinin tespitinde, taşınmazın konumu, çevresi, niteliği, kullanım şekli ve emsal ve rayiç kira bedelleri göz önünde bulundurulmadan sadece TÜFE oranının esas alındığı görülmüştür. Kurum taşınmazlarının kiralama başlangıçlarının çok eski yıllara dayanması ve bu tarihe kadar kira sözleşme bedellerinin başkaca bir işlem uygulanmadan sadece TÜFE oranında artırılarak belirlenmiş olması, Kuruma ait taşınmaz kira bedellerinin emsal kira bedellerine göre çok düşük kalmasına sebebiyet vermiştir.

Kamu idaresi cevabında, süresi 5 (beş) yılı geçen kira sözleşmeleri için gerekli yasal müracaatların yapılacağı belirtilmektedir.

Bu kapsamda; taşınmaz kira bedellerinde ilk kiralama yılı sonrasındaki her beş yıllık süreler sonunda; TÜFE'deki artış oranı, taşınmazın konumu, çevresi, niteliği, kullanım şekli gibi kira bedeline etki eden tüm etkenler uyarınca karşılaştırma yapılmalı, emsal ve rayiç kira bedellerine göre düşük kalan taşınmaz kiralamalarında hak ve nesafet ilkeleri doğrultusunda yeni kira bedelinin belirlenmesi için mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli işlemler başlatılmalıdır.

BULGU 4: Belediye Taşınmazlarının Ortak Hizmet Projesi Kapsamında Dernek ve Vakıflara Tahsis Edilmesi

Kurum taşınmazları üzerinde yapılan incelemelerde, bazı taşınmazların ortak hizmet projesi kapsamında dernek ve vakıflara tahsis edildiği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde kamu idarelerinin mülkiyetlerindeki taşınmazları birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebileceği belirtilmiş, kanunlardaki özel hükümlerin saklı olduğu ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; belediyelerin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği, diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Aynı fıkranın (d) bendinde ise taşınmaz tahsisine ilişkin özel bir düzenleme yapılmış, bu kapsamda belediyelerin kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki maddelerden anlaşılabileceği üzere; bir kamu idaresi olan belediyeler taşınmazlarını sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilmektedir. Kanun koyucu, vakıf ve dernekleri "ortak hizmet projesi" gerçekleştirilebilecek kuruluşlar arasında saymış olmasına rağmen aynı fıkranın (d) bendinde belediyelerce taşınmaz tahsisi yapılabilecek kurum ve kuruluşlar arasında vakıf ve derneklere yer verilmemiştir.

16.10.2017 tarih ve 2017/1 E. ve 5415/1 K. sayılı Sayıştay Genel Kurulu İhtihadı Birleştirme Kararı'nda belediyelere ait taşınmazların belediye meclis kararı ile spor kulüplerine tahsisi konu edilmiştir. Karar'da belediyelerin mülkiyetlerindeki taşınmazlarını 5393 sayılı Kanun'un sosyal ve ekonomik amaçlı arsa ve konut üretimine ilişkin 69'uncu maddesindeki özel hükümler hariç olmak üzere aynı Kanun'un 75'inci maddesi ile 5018 sayılı Kanun'un 47'nci maddesi çerçevesinde, ancak mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla belediye meclislerinin bu konuya ilişkin alacakları kararla ve sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebileceklerine hükmedilmiştir.

Yapılan incelemelerde;

- 04.02.2021 tarih ve 84 sayılı Belediye Meclis Kararında; Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesi çerçevesinde, İstasyon Mahallesi 48055 ada 1 parsel ve üzerinde bulunan tesislerde eğitim, kültür ve spor amacıyla 5 (beş) yıl süreyle ortak proje gerçekleştirilmesi için ... Vakfı ile protokol yapılması yönünde karar alındığı, Meclis Kararı alınmasından sonra Belediye ile söz konusu vakıf arasında "Eğitim Kültür Spor Faaliyetleri Ortak Proje Protokolü" imzalandığı,

- 13.10.2021 tarih ve 504 sayılı Belediye Meclis kararında; Belediye Kanunu'nun 53 ve 75'inci maddeleri çerçevesinde, Belediye ile ... Derneği arasında "Afet ve Acil Durum Hizmetleri Ortak Proje ve İşbirliği Protokolü"nün hayata geçirilmesi için Şeker Mahallesi 46647 ada 1 parsel sayılı (imar planlamasında Şehit Osman Avcı mahallesindeki 46647 ada 1 parsel) 1792 m2 yüzölçümlü teknik altyapı kullanımlı taşınmazın afet ve acil durum hazırlık faaliyetleri kapsamında "Hareket, Operasyon ve Eğitim Merkezi" olarak kullanılması, 15 (onbeş) yıl süreyle bedelsiz tasarruf edilmesi yönünde karar alındığı, Meclis Kararı alınmasından sonra Belediye ile söz konusu dernek arasında "Afet ve Acil Durum Hizmetleri Ortak Projesi ve İşbirliği Protokolü" imzalandığı, böylece söz konusu taşınmazların farklı sürelerle bir vakıf ve bir derneğe tahsis edildiği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında, 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 47'inci maddesine göre tahsis işlemi yapıldığı belirtilmiştir.

Ancak söz konusu madde hükmünde kamu idarelerinin mülkiyetlerindeki taşınmazları birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine tahsis edebileceği belirtilmiş olup dernek veya vakıflara taşınmaz tahsis edilmesine cevaz veren bir düzenleme içermemektedir.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve Sayıştay Genel Kurulu İhtihadı Birleştirme Kararı çerçevesinde belediyeler 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilirler. Bu idarelerin dışında kalan vakıf ve dernekler ile "ortak hizmet projesi" yapma imkânı varsa da belediye taşınmazlarının söz konusu kuruluşlara tahsis edilmesi mümkün değildir.

BULGU 5: Taşınmaz İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

İdarenin taşınmazlarına ilişkin Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereği oluşturulması gereken taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesine göre kamu idareleri, mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilen ve elden çıkarılan taşınmazlarını, miktar ve değer olarak takip etmek amacıyla kayıt altına alacaklar ve kayıtlar belgeye dayanacaktır.

Aynı Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesine göre; kamu idarelerine ait taşınmazlar için Ek-2 Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu, Ek-3 Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu, Ek-4 Orta Malları Formu, Ek-5 Genel Hizmet Alanları Formu ve Ek-6 Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nun düzenlenmesi gerekmektedir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmelik'in ekinde (Ek-7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

Yapılan incelemede, Yönetmelik'te belirtilen Ek-7 taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmesi için gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, mali hizmetler birimi tarafından taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Kiralanan Bazı Taşınmazlara İlişkin Çeşitli Giderlerin Belediye Bütçesinden Yapılması

Belediye mülkiyetinde olan ve kiracılara kiralanan çeşitli taşınmazlara ait elektrik, su vb. aboneliklerin Belediye üzerinde olduğu ve ödemelerin Belediye tarafından yapıldığı görülmüştür.

Yapılan incelemelerde Belediyenin mülkiyetinde olup kiralanan çeşitli taşınmazlara ilişkin aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

a) Türk Tarih Müzesi içerisindeki Kafeteryanın 2022-2025 yılları arasında üç yıllığına kiralandığı görülmüştür. Yapılan kira sözleşmesinde;

“ ...

17) Kiralanan yere ait numarataj işlemleri ile elektrik, su, telefon, doğalgaz vb. abonelik işlemleri kiracının sorumluluğu altında olup bunlara ilişkin her türlü giderler ve faturalar kiracı tarafından karşılanacaktır. İlgili kurumlardan alınan numarataj ve abonelik belgelerinin Emlak ve İstimlak Müdürlüğüne ibraz edilmesi zorunludur. İlgili kurumların kiracıya numarataj belgesi veya abonelik vermemesi Belediyenin sorumluluğunda değildir.

18) Kiralanan yerde abonelik alınması mümkün ise abonelik alınacak, tesisat yönünden abonelik alınması mümkün değil ise süzme sayaç takılmak suretiyle elektrik ve su tüketimi belirlenecek ve her ay Belediye veznesine yatırılarak makbuz Emlak ve İstimlak Müdürlüğüne ibraz edilecektir.

...

29) İşbu sözleşme şartlarına uyulmaması halinde; Belediyece sözleşme tek taraflı olarak feshedilecek, tahakkuk eden tüm kira bedelleri kiracıdan tahsil edilecektir.

...”

denilmektedir.

Yapılan incelemelerde kiralanan söz konusu kafeterya’ya ilişkin kiracının herhangi bir elektrik, su ve doğalgaz aboneliği bulunmadığı, tüketimi ölçmeye yönelik bir süzme sayaç da olmadığı, söz konusu giderlerin Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından ödendiği görülmüştür.

b) -Bağlıca mahallesi, Belpınar caddesi 47310 ada 1 parsel (kapı no:21b - 21d) adresinde bulunan taşınmaz,

-Altay Mahallesi Cumhuriyet Kültür Merkezi içi kafeterya/kantin, ile

-30 Ağustos Mahallesi 48733 ada 1 parsel adresindeki taşınmaz 18 ve 19 kapı numaralı dükkanın,

aynı kira sözleşmesi ile aynı kiracıya 2024-2027 yılları arasında üç yıllığına kiralandıkları görülmüştür. Yapılan kira sözleşmesinde;

“...

24) Kiralanan yere ait numarataj işlemleri ile elektrik, su, telefon, doğalgaz vb. abonelik işlemleri kiracının sorumluluğu altında olup bunlara ilişkin her türlü giderler ve faturalar kiracı tarafından karşılanacaktır. İlgili kurumlardan alınan numarataj ve abonelik belgelerinin Emlak ve İstimlak Müdürlüğüne ibraz edilmesi zorunludur. İlgili kurumların kiracıya numarataj belgesi veya abonelik vermemesi Belediyenin sorumluluğunda değildir.

...

36) İşbu sözleşme şartlarına uyulmaması işbu sözleşmenin fesih sebebidir.

...”

denilmektedir.

Yapılan incelemelerde kiralanan söz konusu taşınmazlara ilişkin kiracının herhangi bir elektrik, su ve doğalgaz aboneliği bulunmadığı, tüketimi ölçmeye yönelik bir süzme sayaç da olmadığı, söz konusu giderlerin Belediye tarafından ödendiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, belirtilen taşınmazların elektrik, su, doğalgaz vb. giderlerinin kiracı tarafından ödenmesinin sağlanması için aboneliklerin kiracı üzerine alınmasının, teknik olarak bunun mümkün olmaması halinde süzme sayaç takılması amacıyla gerekli işlemlerin başlatılması hususunun takip edileceği belirtilmiştir.

Bu itibarla, Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazlara ait giderlerin Belediye bütçesinden karşılanması mümkün olmadığından; söz konusu taşınmazlara ilişkin elektrik, su, vb. aboneliklerin kiracılar üzerine alınmasının sağlanması, bu mümkün değil ise süzme sayaç takılarak tüketimin tespit edilerek kiracılara düşen kısmın kiracılardan tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: İntifa Hakkına Konu Edilemeyen Taşınmazlar İçin Belediye Meclis Kararı Alınması

Belediye tarafından sermayesinin tamamına sahip olduğu Etimkent Yapı Maden Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketine aynı sermaye olarak konulması için Belediye Meclis kararı alınan taşınmazlardan 4 adet taşınmaza ilişkin intifa hakkının devri ile ilgili mevzuatın öngördüğü şartların sağlanmadığı ve bu taşınmazların aynı sermaye olarak intifa haklarının devrinin hukuken mümkün olmadığı görülmüştür.

5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun “Meclisin Görev ve Yetkileri” başlıklı 18’inci maddesinin (i) bendinde; bütçe içi işletme ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermeye, belediye meclislerinin yetkili olduğu belirtilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Sermaye Koyma Borcu” ana başlığı altında bulunan 128’inci maddesinde; taşınmaz mülkiyetinin veya diğer aynı bir hakkın sermaye olarak

konulması hâlinde, şirketin bunlar üzerinde tasarruf edebilmesi için tapu siciline tescilin gerekli olduğu belirtilmiştir.

Belirtilen Kanun'un "Ayni Sermaye" ana başlığı altında bulunan "Ayni Sermaye Konulabilecek Malvarlığı Unsurları" başlıklı 342'nci maddesinde; üzerlerinde sınırlı ayni bir hak, haciz ve tedbir bulunmayan, nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar da dâhil, malvarlığı unsurlarının ayni sermaye olarak konulabileceği, hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacakların sermaye olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Değer Bıçme" başlıklı 343'üncü maddesinde; konulan ayni sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmelere ve aynılara, şirket merkezinin bulunacağı yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesince atanan bilirkişilerce değer bıçileceği, değerlendirme raporunda, uygulanan değerlendirme yönteminin somut olayın özellikleri bakımından herkes için en adil ve uygun seçim olduğu; sermaye olarak konulan alacakların gerçekliğinin, geçerliğinin ve 342'nci maddeye uygunluğunun belirlendiği, tahsil edilebilirlikleri ile tam değerleri; ayni olarak konulan her varlık karşılığında tahsis edilmesi gereken pay miktarı ile Türk Lirası karşılığı, tatmin edici gerekçelerle ve hesap verme ilkesinin icaplarına göre açıklanacağı, bu rapora kurucular ve menfaat sahiplerinin itiraz edebileceği, mahkemenin onayladığı bilirkişi kararının kesin olduğu belirtilmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "İntifa Hakkı" ana başlığı altında bulunan "Konusu" başlıklı 794'üncü maddesinde; intifa hakkının; taşınır, taşınmazlar, haklar veya bir malvarlığı üzerinde kurulabileceği, aksine düzenleme olmadıkça bu hakkın, sahibine konusu üzerinde tam yararlanma yetkisi sağlayacağı hükmü bulunmaktadır.

İntifa hakkı, sahibine hakkın konusu olan şeyi tam bir biçimde kullanma ve faydalanma hakkı veren ayni bir haktır. İntifa hakkı konusu şeyin mülkiyet hakkı sahibinde kalmakta, intifa hakkı sahibi eşyayı kullanma ve yararlanma hakkına sahip olmaktadır.

Anılan Kanun'un "Kurulması" başlıklı 795'inci maddesinde; intifa hakkının; taşınırlarda zilyetliğin devri, alacaklarda alacağın devri, taşınmazlarda tapu kütüğüne tescil ile kurulacağı, taşınır ve taşınmazlarda intifa hakkının kazanılması ve tescilinde, aksine düzenleme olmadıkça, mülkiyete ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Yukarıda sayılan mevzuat hükümlerinden açıkça anlaşılacağı üzere, Belediyelerin iştiraklerine taşınmazlarının intifa haklarını ayni sermaye olarak devredebilmesi için; talep

edilen aynı sermaye artışının kabulüne ilişkin meclis kararının bulunması, bedel tespit davası neticesinde Asliye Ticaret Mahkemesinin belirleyeceği bedel üzerinden intifa hakkının tescili için Tapu Müdürlüğüne başvuru yapılması ve tapuya tescil işleminin gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu sayılan unsurlar kanunun emredici hükümleriyle belirlenmiş asli şartlardır.

Yapılan incelemede, Etimesgut Belediye Meclisinin 03.12.2024 tarih ve 573 no'lu kararında; Destek Hizmetleri Müdürlüğünce gönderilen yazı ekindeki krokilerde ayrıntılı olarak gösterilen ve ekteki tabloda belirtilen satış yerlerinin 10 yıllık intifa hakkının sermaye artırımına esas olmak üzere verilmesi, aynı sermaye olarak kullanılması, yapacağı iş ve işlemlerde her türlü ipotek tesis edilmesi, teminat olarak göstermesi ve ilgili kurumlarda bu işlemlerin tesis edilmesi için Etimkent Yapı Maden Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'ne Medeni Kanunun 794. Maddesi ve 5393 Sayılı Belediye Kanunun 18. Maddesi "i" bendine göre yetki verilmesine karar verildiği belirtilmiştir.

Ancak söz konusu Belediye Meclis kararında yer verilen taşınmazlar incelendiğinde;

- Ada-parcel bilgisi; 17482 ada ile 46638 adalar arası zemin kat mutfak 17.97 M² şeklinde belirtilen ve Halide Edip Adıvar Hanımlar Konağı içerisinde bulunan el ve yöresel ürünler satış yeri olarak ifade edilen taşınmazın 3194 sayılı İmar Kanunu md.18 gereğince düzenleme ortaklık payı olarak ayrılan ve tapu tesciline konu edilemeyen yeşil alan niteliğindeki taşınmaz üzerine yapılan bir yapı olduğundan hukuken tapu kaydı mümkün olmayan bir taşınmaz olduğu dolayısıyla Belediyenin bu taşınmaz üzerinde bir mülkiyet hakkının olmadığı,

- Ada-parcel bilgisi; 18237 ada batısı zemin kat, çay ocağı, 16.56 M² şeklinde belirtilen ve Elvankent Emekli Konağı içerisinde bulunan el ve yöresel ürünler satış yeri olarak ifade edilen taşınmazın 3194 sayılı İmar Kanunu md.18 gereğince düzenleme ortaklık payı olarak ayrılan ve tapu tesciline konu edilemeyen yeşil alan niteliğindeki taşınmaz üzerine yapılan bir yapı olduğundan hukuken tapu kaydı mümkün olmayan bir taşınmaz olduğu dolayısıyla Belediyenin bu taşınmaz üzerinde bir mülkiyet hakkının olmadığı,

- Ada-parcel bilgisi; 62754 ada ile 62755 ada arasında kalan park alanı 1.kat 7 M² çay ocağı şeklinde belirtilen ve Atayurt Emekli Konağı Tesisi içerisinde bulunan el ve yöresel ürünler satış yeri olarak ifade edilen taşınmazın 3194 sayılı İmar Kanunu md.18 gereğince düzenleme ortaklık payı olarak ayrılan ve tapu tesciline konu edilemeyen yeşil alan niteliğindeki taşınmaz üzerine yapılan bir yapı olduğundan hukuken tapu kaydı mümkün

olmayan bir taşınmaz olduğu dolayısıyla Belediyenin bu taşınmaz üzerinde bir mülkiyet hakkının olmadığı,

- Ada-parsel bilgisi; 49082/1 (eski 18197/1), 1 kat 667 M² şeklinde belirtilen ve Atakent Sosyal Tesisleri el ve yöresel ürünler merkezi işletmesi içerisinde bulunan el ve yöresel ürünler üretim ve satış yeri olarak ifade edilen taşınmazın mülkiyetinin Maliye Hazinesine ait olduğu, Defterdarlık Başkent Milli Emlak Dairesi Başkanlığı Kale Emlak Müdürlüğü'nce Etimesgut Belediyesine gönderilen 26.05.2017 tarih ve 41923 sayılı yazı ile hizmet süresince Belediye tahsis edildiği dolayısıyla Maliye Hazinesine ait olup tahsisli olarak kullanılan bu taşınmaz üzerinde Belediyenin bir mülkiyet hakkının olmadığı,

anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde de belirtildiği üzere aynı sermaye olarak şirkete konulabilecek malvarlıklarının devredilebilir nitelikte olması gerekmektedir. Belediyenin mülkiyetinde olmayan taşınmazların kendi şirketine sermaye artırımını yolu ile aynı sermaye olarak konulması hukuken mümkün olmayıp bu yönde meclis kararı alınması da hukuka uygun değildir.

Kamu İdaresi cevabında, konuya ilişkin işlemlerin henüz tekamül ettirilmediği, Asliye Ticaret Mahkemesinden değer takdiri talep edildiği, henüz ticaret siciline tescil aşamasına gelinmediği, ayrıca İntifa hakkının aynı sermaye olarak konulması için mülkiyet devri gerekmediği belirtilmiştir.

Ancak 4721 sayılı Medeni Kanunun intifa hakkının kurulmasını düzenleyen 795'inci maddesinde taşınmazlarda intifa hakkının tapu kütüğüne tescil ile kurulacağı açıkça belirtilmiştir. Diğer taraftan işlemlerin henüz tekamül ettirilmediği, tescil aşamasına gelinmemiş olduğu ifade edilmekte ise de bulguda anlatılan husus belediye şirketine aynı sermaye olarak konulması için Belediye Meclis kararı alınan taşınmazlardan 4 adet taşınmaza ilişkin intifa hakkının devri ile ilgili mevzuatın öngördüğü şartların sağlanmadığı, bunlardan 3 taşınmazın hukuken tapu kaydı mümkün olmayan yeşil alan niteliğindeki taşınmazlar olduğu dolayısıyla Belediyenin bu taşınmazlar üzerinde devredilecek bir mülkiyet hakkının olmadığı, 1 taşınmazın mülkiyetinin ise Maliye Hazinesine ait olduğu Belediyenin bu taşınmaz üzerinde de devredilecek bir mülkiyet hakkının olmadığı, dolayısıyla bu taşınmazların aynı sermaye olarak intifa haklarının devrinin tapu kütüğüne tescilinin hukuken mümkün olmadığı bu yönde alınan meclis kararının da hukuka aykırı olduğuna ilişkindir. Dolayısıyla hukuken intifa

hakkına konu edilemeyecek taşınmazlara ilişkin Belediye Meclisinden karar alınması ve hukuka uymayan bu karar doğrultusunda işlemlere başlanması da hukuka aykırı olmaktadır.

Sonuç olarak, bazı satış yerlerinin intifa hakkının sermaye artırımına esas olmak üzere belediye şirketine verilmesi için bazı taşınmazlara yönelik yapılacak işlemlerin, hukuken mümkün olması, mevzuat hükümlerine aykırı olmaması gerekmektedir.

BULGU 8: Bütçe Emanetlerinin Ödenmesinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması

Kurumun muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda; nakit yetersizliğinden dolayı 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen bütçe giderlerinin ilgililere ödenmesi aşamasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen öncelik sırasına uyulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun; "Ödenemeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinde; ödeme emri belgesine bağlandığı halde ödenemeyen tutarların, bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınacağı ve buradan ödeneceği, kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Kanun'un "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinin altıncı fıkrasında ise; muhasebe yetkililerinin 34'üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümlerden dolayı sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 248 ve 249'uncu maddelerinde 320 Bütçe Emanetleri Hesabının niteliği ve bu hesaba ilişkin işlemler düzenlenmiştir. Söz konusu maddelerde, 320 Bütçe Emanetleri Hesabının, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı; yapılacak ödemelerde söz konusu tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasının gözetileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, 320 Bütçe Emanetleri Hesabından yapılan ödemelerin yukarıdaki mevzuat hükümlerine aykırı olarak, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, ilgili ödemelerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmasına dikkat edileceği belirtilmiştir.

Kamu kaynaklarının hukuka uygun bir şekilde kullanılması ve alacaklıların olası bir hak kaybı yaşamaması için nakit yetersizliği dolayısıyla ilgililerine ödenemeyen ve bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alındığı sıraya göre ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Gecekondu Fonu Hesabına Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması

Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden gecekondu fonu hesabına aktarılan paylardan elde edilen faiz gelirlerinin Kurumun diğer harcamaları için kullanıldığı görülmüştür.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Satış bedelinin ödenmesi, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir" başlıklı 5'inci maddesinde; belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'unun ilgili belediyelerin 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

775 sayılı Kanun'un "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde Kanun'da yer alan hizmetlerin yürütülebilmesi için gerekli olan gelir kaynakları belirtilmiş, bu gelirler için ilgili belediyeler adına bankada özel hesap açılması ve bir fon teşkil edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu maddenin (i) bendin'de fonda toplanacak paraların faiz ve sair gelirlerinin de fonun gelirlerinden birisi olduğu, dolayısıyla faiz gelirlerinin de fon hesabına dahil olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise; bu fonlarda toplanan tutarların hangi amaç ve usulle kullanılması gerektiği ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, Hazineye ait taşınmazların satışı sebebiyle Belediyeye aktarılan tutarların değerlendirilmesi için vadesiz bir fon hesabı açıldığı, söz konusu hesaba gelen tutarların daha sonra bir vadeli hesaba aktarıldığı, söz konusu vadeli hesaba ilişkin elde edilen faiz gelirlerinden 2024 yılında 7.716.878,62 TL'nin ise Belediyenin kullandığı cari hesaba aktarılarak 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 13'üncü maddesinde belirtilen amaç ve usuller dışında Belediyenin diğer harcamaları için kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, gecekondü fonu hesabının nemalarının belediyeinin diğér harcamalarında kullanıldığı kabul edilmekte olup söz konusu fonun amacı dışında kullanılmaması konusunda özen gösterileceğı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, Kurum tarafından Gecekondü Kanunu'nda yer alan hükümler uyarınca Hazineye ait taşınmazların satışından elde edilen ve bu amaçla Kuruma gönderilen gelirlerin vadeli hesapta değerlendirilmesi sonucu oluşan 7.716.878,62 TL faiz geliri de söz konusu fonun bir gelir kaynağı olup mevzuatın öngördüğü usule uygun olarak sadece Kanun'da belirtilen amaçlar için kullanılması gerekmektedir.

BULGU 10: İç Denetim Birim Başkanlığı Görevlendirmesinin Mevzuata Uygun Olmaması

Mevcut İç Denetim Birim Başkanlığı görevlendirmesinin mevzuat hükümlerine göre sonlandırılması gerekir iken halen devam ettiğı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "İç denetim" başlıklı 63'üncü maddesinde; iç denetimin, kamu idaresinin çalışmalarına değér katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti olduğı, iç denetimin iç denetçiler tarafından yapılacağı, kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağı iç denetim birimi başkanlıklarının kurulabileceğı belirtilmiştir.

5018 sayılı Kanuna dayanılarak hazırlanan İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"(1) Bu Yönetmelikte geçen;

...

e) İç denetim: Kamu idaresinin çalışmalarına değér katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetini,

...

o) (Ek: 24/12/2012-2012/4151 K.) İç denetim birimi başkanı: Üst yönetici tarafından görevlendirilen ve iç denetim faaliyetinin yönetiminden sorumlu olan iç denetçiyi, ifade eder."

Aynı Yönetmelik'in "İç denetim birimi başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 13/A maddesinde;

"(1) İç denetim birimi başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

a) İç denetim birimini, mevzuata, denetim ve raporlama standartlarına ve Kurulun diğer düzenlemelerine uygun olarak yönetmek.

b) İç denetçilerin de katılımıyla iç denetim yönergesi, iç denetim planı ve iç denetim programını hazırlamak ve üst yöneticinin onayına sunmak.

c) İç denetçilerin program kapsamında ve program dışı görevlendirmelerini yapmak.

ç) İç denetçilerin, iç denetim plan ve programlarına uygun olarak faaliyet yürütmelerini sağlamak ve bu yönde gerekli tedbirleri almak.

d) İç denetim raporlarının, Kurul tarafından belirlenen raporlama standartlarına uygunluğunu kontrol etmek.

e) Denetim sonuçlarını izlemek, denetlenen birim yöneticisi ile mutabık kalınan hususların yerine getirilip getirilmediğini takip etmek.

f) Yıllık iç denetim faaliyet raporunu, iç kontrol sistemine ilişkin genel değerlendirmeyi de kapsayacak şekilde hazırlamak.

g) Kurulun düzenlemeleriyle uyumlu olarak, iç denetim faaliyetinin kalitesini gözetmek ve bu amaçla kalite güvence ve geliştirme programını oluşturmak, iç denetçilerin performansını takip etmek.

ğ) Dış değerlendirme sonuçlarına ilişkin düzeltici ve iyileştirici önlemleri almak.

h) İç denetçilerin, meslek içi eğitim programına uygun bir şekilde, bilgi ve becerilerini düzenli olarak artırmalarını sağlamak.

ı) Gerekli görülmesi durumunda, iç denetim faaliyetlerine yönelik olarak başka bir iç denetçiden veya konunun uzmanından görüş veya yardım alınmasını sağlamak.

i) İç denetçilerin görevlerini yaparken bağımsızlık veya tarafsızlığının tehlikeye girdiği veya ihlal edildiği durumlarda gerekli tedbirleri almak ve üst yöneticiyi bilgilendirmek.

j) İdari ve/veya cezai yönden suç teşkil eden, soruşturma veya ön inceleme yapılmasını gerektiren durumlara ilişkin iç denetçilerin tespitlerini üst yöneticiye bildirmek.

k) İç denetime ilişkin mevzuatın ve Kurul kararlarının uygulanmasında ortaya çıkan tereddütleri ve sorunları Kurulun bilgisine sunmak.

l) Mevzuatla verilen diğer görevler ile iç denetim faaliyetleriyle ilgili olarak bakanlıklarda bakan ve üst yönetici, diğer idarelerde ise üst yönetici tarafından verilen diğer görevleri yapmak."

Yine aynı Yönetmelik'in "Denetimin gözetimi faaliyeti " başlıklı 14'üncü maddesinde;

"(1) İç denetim birimi başkanı, kalite güvence ve geliştirme programı kapsamında, her bir denetim görevinin denetim ve raporlama standartları ile rehberlere uygun olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla kıdemli bir iç denetçiyi, denetimin gözetimi sorumlusu olarak görevlendirir. Kurulun düzenlemelerine uygun olarak denetimin gözetimi faaliyeti, iç denetim birimi başkanı tarafından da yürütülebilir.

..."

denilmektedir.

Diğer taraftan Maliye Bakanlığı tarafından 26.12.2007 tarihinde yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinin "Standart: 9. Görevler ayrılığı" başlıklı kısmında;

"Hata, eksiklik, yanlışlık, usulsüzlük ve yolsuzluk risklerini azaltmak için faaliyetler ile mali karar ve işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevleri personel arasında paylaştırılmalıdır.

Bu standart için gerekli genel şartlar:

9.1. Her faaliyet veya mali karar ve işlemin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrolü görevleri farklı kişilere verilmelidir."

denilmektedir.

Yapılan incelemelerde, Belediyede iç denetim birim başkanı olarak görev yapan iç denetçi'nın Başkanlık Makamınca 05.11.2024 tarihinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesi gereği vekaleten mali hizmetler müdürlüğüne atamasının yapıldığı anlaşılmıştır.

Yönetmelik hükümlerine göre iç denetim birim başkanı kurumda yürütülecek denetime ilişkin iç denetim planını ve iç denetim programını hazırlamak, hangi birimlerin denetleneceğini belirlemek, iç denetçilerin program kapsamında ve program dışı görevlendirmelerini yapmak,

iç denetçilerin, iç denetim plan ve programlarına uygun olarak faaliyet yürütmelerini sağlamak ve bu yönde gerekli tedbirleri almak vb. görev ve yetkileri bulunmaktadır.

Hazırlanacak iç denetim plan ve programları iç denetim birim başkanının vekaleten yöneticiliğine atanmış olduğu mali hizmetler müdürlüğünün iş ve işlemlerini de kapsamaktadır. Oysa ki İç Kontrol Standartları Tebliğine göre hata, eksiklik, yanlışlık, usulsüzlük ve yolsuzluk risklerini azaltmak için faaliyetler ile mali karar ve işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevleri farklı kişilere verilmelidir.

Mali hizmetler müdürlüğü görevini yürütmekte olan iç denetim birim başkanı, yöneticisi olarak sevk ve idare ettiği mali hizmetler müdürlüğünün iş ve işlemlerinin denetlenip denetlenmeyeceğini, denetlenecek ise ne şekilde denetleneceğini ve diğer hususları belirleyen iç denetim plan ve programlarını da hazırlayacaktır. Bu durum Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde belirtilen görevler ayrılığı ilkesine aykırı olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, asaleten bir idari göreve atanan iç denetçinin denetçilik görevinin sona ereceği, İç Denetim Koordinasyon Kurulu'nun 23.06.2011 tarih ve 11 sayılı kararında, rızalarının aranması şartıyla, iç denetçilerin idari görevlere asaleten atanmadan önce geçici süreyle vekâleten atanması veyahut tedviren görevlendirilmesinin mümkün olduğuna karar verildiği, bu durumun iç denetim görevinin tamamen sona ermesi anlamına gelmediği, asaleten atama gerçekleşmediği sürece, iç denetçilik görevlerinin sona ermeyeceği belirtilmiştir.

Ancak yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümleri ve Tebliğ hükümleri birlikte değerlendirildiğinde bir birimin yöneticiliğine atanan, o birimi sevk ve idare eden, iş ve işlemlerini yöneten kişinin aynı zamanda o birimin denetlenip denetlenmeyeceğine, denetlenecek ise hangi yönlerden denetleneceğine ve diğer hususlara ilişkin denetim plan ve programını hazırlayan iç denetim birim başkanı olması mevzuata aykırıdır. Zira Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde; faaliyet veya mali karar ve işlemin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrolü görevlerinin farklı kişilere verilmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde iç denetim birim başkanının mali hizmetler müdürlüğüne vekaleten atanması sonrasında iç denetim birim başkanlığı görevinin sürdürülmesinin mevzuat hükümlerine aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş Yöntemi Olarak Kullanılması

Belediye Başkanlığının özel kalem müdürlüğüne yapılan atamanın mevzuatın düzenleniş amacına aykırı olarak, memuriyete sınavsız giriş yöntemi olarak kullanıldığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "İstisnai memurluklar" başlıklı 59'uncu maddesinde; atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümlerle bağlı olmaksızın bazı görevlere memur atanabileceği belirtilmiştir.

657 sayılı Kanun'da istisnai memuriyet olarak sayılan özel kalem müdürlüğü kadrosu hususunda İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce 03.06.2009 tarih ve B.05.0.MAH.0.08.01.00/900-14626 sayılı Genelge yayımlanmış ve söz konusu kadroya yapılacak atamalara ilişkin birtakım düzenlemeler getirilmiştir. Söz konusu Genelge'de; özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların, öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesinin esas olduğu, memurlar arasından yapılacak atamalarda Bakanlık izninin alınmayacağı, açıktan yapılacak atamaların ise Bakanlık izni ile olacağı belirtilmiştir. Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59'uncu maddesi kapsamında tanınan atama yetkisinin, sınırsız bir yetki olmadığı, bu yetkinin memuriyete sınavsız girişin yöntemi gibi kullanımına hukuken imkân bulunmadığı, özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların seçiminde, belediye başkanlarının bir seçim dönemi boyunca çalışabilecekleri ehliyet ve liyakat sahibi kişileri seçmelerinin esas olduğu belirtilmiştir.

Sayıştay Genel Kurulunun 04.04.2005 tarih ve 5119/1 No.lu Kararında; açıktan istisnai memuriyete atanan kişinin diğer memur kadrolarına atanması hususunun, bu kadrolar için açılan sınavlara girmiş ve başarılı olmuş kişilerin atanmayı bekledikleri bir durumda, bu sınavlara girmeyen kişilerin istisnai memurluklar kullanılarak diğer memurluk kadrolarına atanmalarının, sınavlara girmiş ve başarılı olmuş kişiler aleyhine haksız bir durum yaratacağı ve bu durumun da Anayasa'nın kişilerin kanun önünde eşitlik ve kamu hizmetine girmede eşitlik ilkelerini ihlal edeceği vurgulanmıştır.

Söz konusu Karar'ın sonuç bölümünde ise; sadece hizmetin gereği olarak kullanılması gereken istisnai memurluk kadrolarının devlet memurluğuna girmede esas olan sınav sistemini aşmaya yönelik olarak kullanılmasının, devlet memurluğu kadrolarına liyakat esasına uymayan

ve bu kadroların gerektirdiği niteliklere sahip olmayan kişilerin atanmasına imkan sağlayabileceği ifade edilmiş; devlet memurluğu alımı için açılan sınavlara katılmadan ve dolayısıyla bu sınavlarda başarılı olunmadan istisnai memuriyet kadrolarından diğer memurluk kadrolarına atanma hususunun, Hazine menfaatlerini zarara uğraticı nitelikte olduğuna karar verilmiştir.

Yukarıda yer verilen İçişleri Bakanlığı Genelgesi ve Sayıştay Genel Kurulu Kararı'ndan anlaşılabileceği üzere; belediyelerin özel kalem müdürlüklerine atama yetkisinin sınırsız bir yetki olmadığı, bu kadroya yapılacak atamaların bazı esas ve usullerinin olduğu, yapılacak olan atamalarda bu usullere riayet edilmesi gerektiği ayrıca bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılamayacağı belirtilmiştir. Belediye özel kalem müdürlüğüne atanacakların öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesinin esas olduğu, bu mümkün değilse yapılacak açıktan atamanın Bakanlık iznine müteakip yapılması gerektiği ve ayrıca belediye özel kalem müdürlüğü kadrosuna atanan özel kalem müdürünün bir seçim dönemi boyunca görev yapması amacıyla atanacağının esas olduğu açıktır.

Bunun yanında, 11.09.2018 tarihinde yayımlanan 2018/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde; tüm kamu kurum ve kuruluşlarınca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59'uncu ve 61/A maddelerine göre yapılacak açıktan atama işlemleri için Cumhurbaşkanlığından izin alınması gerektiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla, Genelge'nin yayımlandığı tarihten sonra, belediyelerin özel kalem müdürlüğüne açıktan yapılacak atamalar için Cumhurbaşkanlığından izin alınması gerekmektedir.

Denetim dönemine ilişkin yapılan incelemede; Cumhurbaşkanlığından izin alınmadan 31.05.2024 tarihinde'in açıktan özel kalem müdürlüğüne atamasının yapıldığı, daha sonra 18.11.2024 tarihinde ise aynı kişinin özel kalem müdürlüğünden bilgisayar işletmeni kadrosuna atandığı anlaşılmıştır.

Özel kalem müdürlüğüne yapılan atamada önceliğin Belediyede çalışan memurlara ya da diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlara verilmediği ve özel kalem müdürlüğüne atanan kişinin bir seçim dönemi boyunca çalıştırılması esasına riayet edilmeyerek bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanıldığı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında yapılan atamanın ehliyet ve liyakat ölçütlerine uygun bir atama olduğu, 2018/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi uyarınca Cumhurbaşkanlığından izin

alınmadan özel kalem müdürlüğüne atama yapılması hususunda söz konusu iznin atama izni alınan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında bulunduğu düşünüldüğünden ayrıca Cumhurbaşkanlığı'ndan izin alınması için bir işlem yapılmadığı ifade edilmiştir.

Ancak 2018/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde; tüm kamu kurum ve kuruluşlarınca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59'uncu ve 61/A maddelerine göre yapılacak açıktan atama işlemleri için Cumhurbaşkanlığından izin alınması gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Sonuç olarak özel kalem müdürlüğüne yapılacak atamaların mevzuatın düzenleniş amacına uygun olması ve mevzuatın öngördüğü izinlerin alınarak yapılması önem arz etmektedir.

BULGU 12: İhale Usulleri ile Temin Edilmesi Gereken İhtiyaçların Pazarlık Usulü ve Doğrudan Teminle Alınması

Belediye tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen temel ihale usulleri ile ihale edilmesi gereken bazı alımların mevzuatta öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde parçalara bölünmek suretiyle pazarlık usulü ve doğrudan teminle alındığı görülmüştür.

a) 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde idarelerin; ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu ifade edilmiştir. Maddede ayrıca, bu Kanun uyarınca yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel ihale usulleri olduğu ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği belirtilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde ise İdarelerin yaklaşık maliyeti ellimilyar Türk Lirasına kadar olan (2024 yılı için 2.076.108 TL) mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile yapabileceği belirtilmiştir.

Ancak yukarıda da açıklandığı üzere temel ihale usulleri ile karşılanması gereken ihtiyaçların parasal limitlerin altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek pazarlık usulü ile karşılanması Kanun'un 5'inci maddesinde sayılan ilkelere aykırılık taşımaktadır.

Yapılan denetimlerde; Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından mobilya ve tefrişat malzemesi alımları yapıldığı ve söz konusu alımların parasal limitlerin altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek pazarlık usulü ile karşılandığı tespit edilmiştir. Söz konusu üç ayrı alımın her birinde aynı dört firmanın teklif vermeye davet edildiği görülmüştür.

Oysa ki içerikleri aynı şekilde mobilya ve tefrişat malzemesi alımı olan ve birbirine çok yakın günlerde yapılan bu alımlar bir arada açık ihale usulü ile yapılmış olsaydı ihaleye ilişkin olarak ilan yapılacak ve daha çok isteklinin teklif vermesine imkan sağlanmış olacaktır.

Tablo 13: Pazarlık Usulü ile Mobilya ve Tefrişat Malzemesi Alımları

İşin Adı	Teklif Vermesi İstenen Firmalar	Sözleşme İmzalanan Firma	Sözleşme Tarihi	Sözleşme Tutarı (KDV Hariç) TL
100.Yıl Cumhuriyet Kültür Merkezi Hareketli Mobilya Alımı	ON... DE... OB... Sİ...	ON...	08.03.2024	2.039.700,00
100.Yıl Cumhuriyet Kültür Merkezi Halk Kütüphanesi Tefrişat Malzemesi Alımı	ON... DE... OB... Sİ...	ON...	26.03.2024	2.046.750,00
100.Yıl Cumhuriyet Kültür Merkezi Sandalye, Koltuk ve Tefrişat Malzemesi Alımı	ON... DE... OB... Sİ...	DE...	12.03.2024	2.042.000,00

Kamu idaresi cevabında, 100.Yıl Cumhuriyet Kültür Merkezine ilişkin Devlet Tiyatroları (DT) ile imzalanan protokol gereği Belediyenin yerine getirmesi gereken yükümlülüklerde eksiklikler olduğu, hizmetlerin aksamadan devam edebilmesi için idarenin takdiriyle bina içerisinde kullanılan muhtelif malzemelerin alımlarının ivedi bir şekilde gerçekleştirilmesi için yapıldığı, bulguya konu olan işin bölünmesinin idare tarafından yeterli sürenin ilgili birime verilmemesinden kaynaklandığı, bundan sonraki alımlarda 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde belirtilen ilkelere dikkat edileceği ve gereken özenin titizlikle gösterileceği belirtilmiştir.

Ancak 100.Yıl Cumhuriyet Kültür Merkezinin yapımına 2021 yılında başlanılmış olup yapımına başlanılan söz konusu merkezin ana fonksiyonu bir tiyatro salonudur. Dolayısıyla 2021 yılından itibaren yapım süreci başlayan tiyatro salonunun ne gibi ihtiyaçlarının olacağının tespiti ve temini için gerekli çalışmaların yürütülmesi ve açık ihale usulü ile gerekli alımların yapılması için yeterli süre bulunmaktadır. Diğer taraftan söz konusu alımlar için idare

tarafından ilgili birime yeterli sürenin verilmediğinin belirtilmesi ise idarenin 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırı işlem yaptığını göstermektedir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen aynı nitelikteki malzeme alımlarının bir arada açık ihale usulü ile alınmak yerine kısımlara bölünerek pazarlık usulü ile alım yapılmış olması 4734 sayılı Kanun'un saydamlık, rekabetin sağlanması, ihtiyaçların uygun şartlarla ve kaynakların verimli kullanılarak karşılanması gibi temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

b) 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinde, ilan yapma, teminat alma, ihale komisyonu kurma ve yeterlik kurallarını arama koşullarına bağlı olmaksızın ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak doğrudan teminle alım yapılabilecek haller sınırlı olarak sayılmıştır.

Maddenin birinci fıkrasının (d) bendine göre ise, her yıl Kamu İhale Kurumunca belirlenen parasal limitlerin altında kalan ihtiyaçların doğrudan teminle alınması mümkün bulunmaktadır. Ancak yukarıda da açıklandığı üzere temel ihale usulleri ile karşılanması gereken ihtiyaçların maddenin birinci fıkrasının (d) bendi için belirlenmiş olan parasal limitlerin altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek doğrudan teminle karşılanması 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde sayılan rekabetin sağlanması, ihtiyaçların uygun şartlarla ve kaynakların verimli kullanılarak karşılanması gibi temel ilkelere aykırılık taşımaktadır.

Yapılan denetimlerde; Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından çeşitli tarihlerde kahvaltı ve yemek organizasyon hizmet alımları yapıldığı ve aynı nitelikteki söz konusu alımların parasal limitlerin altında kalacak şekilde aynı 2 firmadan doğrudan teminle karşılandığı tespit edilmiştir.

Tablo 14: Doğrudan Teminle Kahvaltı ve Yemek Organizasyon Hizmet İşi Alımları

İşin Adı	Onay Tarihi	Alım Yapılan Firma	İşin Tutarı (KDV Hariç) TL
Kahvaltı ve Öğle Yemeği Hizmet Alımı İşi	02.01.2024	Ni...	100.000,00
Kahvaltı Hizmet Alım İşi	24.01.2024	Ni...	420.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	05.03.2024	Ni...	240.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	09.03.2024	Ni...	600.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	13.03.2024	Ni...	600.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	20.03.2024	Ni...	600.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	22.03.2024	Ni...	600.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	22.03.2024	Ni...	600.000,00
Kahvaltı Hizmet Alım İşi	19.02.2024	Ha...	97.500,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	22.02.2024	Ha...	280.000,00

Kahvaltı Organizasyonu Hizmet Alımı İşi	22.02.2024	Ha...	120.000,00
Kahvaltı Organizasyonu Hizmet Alımı İşi	27.02.2024	Ha...	285.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	28.02.2024	Ha...	172.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	18.03.2024	Ha...	600.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	26.03.2024	Ha...	600.000,00
Yemek Organizasyon Hizmet Alım İşi	28.03.2024	Ha...	600.000,00

Kamu idaresi cevabında; Belediyenin çeşitli zamanlarda hemşehri derneklerinden gelen talepler doğrultusunda yemek ve kahvaltı organizasyonu düzenlediği, söz konusu organizasyonların yıllık plana dahil edilmeden idarenin talepleri cevapsız bırakmak istememesi sebebiyle ön görülememiş ve ivedi bir şekilde doğrudan alım yoluna başvurulduğu, bundan sonraki alımlarda 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde belirtilen ilkelere dikkat edileceği ve gereken özenin titizlikle gösterileceği belirtilmiştir.

Ancak yukarıda belirtilen 16 adet kahvaltı ve yemek organizasyonları hizmet alımı yılın çeşitli zamanlarında değil üç aylık dönemde aynı 2 firmadan yapılan alımlara ilişkindir. Yılın diğer dönemlerinde münferit olarak yapılan alımlara burada yer verilmemiştir. Söz konusu üç aylık dönemde kahvaltı ve yemek hizmeti alımlarının yoğunlaştığı anlaşılmakta olup bu yoğunlaşma dikkate alınarak aynı nitelikteki söz konusu alımların bir arada açık ihale usulü ile alınması mevzuat hükümlerine uygun olacaktır.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen aynı nitelikteki alımların bir arada açık ihale usulü ile alınmak yerine kısımlara bölünerek doğrudan teminle alım yapılmış olması 4734 sayılı Kanun'un saydamlık, rekabetin sağlanması, ihtiyaçların uygun şartlarla ve kaynakların verimli kullanılarak karşılanması gibi temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 13: Bazı Doğrudan Teminle Alımlarda Piyasa Fiyat Araştırmalarının Sağlıklı Yapılmaması

Belediye tarafından doğrudan teminle alımların bir kısmının alım konusu mal veya hizmet alanında faaliyet göstermeyen, söz konusu alıma yalnızca aracılık eden Etimkent AŞ'den yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; İdarelerin ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını ve hesap verebilirliği sağlamak amacıyla 24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 'Tanımlar' başlıklı 3 üncü maddesinde, Kamu kaynakları; *"Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri ifade eder"* şeklinde tanımlanmıştır.

Mezkur Kanun'un 'Hesap verme sorumluluğu' başlıklı 8 inci maddesinde; *"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."* hükmü yer almaktadır.

Ayrıca aynı Kanun'un 'Üst yöneticiler' başlıklı 11 inci maddesinde; mahalli idare üst yöneticilerinin, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını sağlamaktan ve bu kaynakların kötüye kullanımının önlenmesinden meclislerine karşı sorumlu olduğu belirtilmiştir. Bunun yanı sıra Kanun'un "Harcama talimatı ve sorumluluk" başlıklı 32'inci maddesinde; harcama yetkililerinin, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Yapılan denetimlerde, aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere İdarenin ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile ilgili ihtiyacı doğrudan satın alabileceği firmalar yerine söz konusu ürünlerin üreticisi olmayan, başka firmalardan satın alarak Belediyeye satan Etimkent AŞ'den alım yapıldığı görülmüştür. Söz konusu alımlar nedeni ile bir nevi aracılık faaliyeti yürüten

Etimkent AŞ kar elde etmiştir fakat Belediyenin bütçesinden daha fazla harcama yapılmasına yol açılarak kamu kaynağında azalmaya neden olunmuştur.

Tablo 15: Doğrudan Teminle Etimkent AŞ'den Yapılan Alımlar

Yevmi ye No	Alım Konusu	Etimkent AŞ'nin Alım Yaptığı Firmanın Adresi	Etimkent AŞ'nin Firmadan Alış Tarihi	Etimkent AŞ'nin Alış Tutarı (Kdv Hariç)	Etimkent AŞ'nin Belediyeye Satış Tarihi	Etimkent AŞ'nin Belediyeye e Satış Tutarı (Kdv Hariç)	Fark (TL)
15608	Profesyonel Halı Yıkaması ve Profesyonel Süpürge Alımı	Maltepe/ İstanbul	06.08.2024	217.430,0 0	29.08.2024	295.000,00	77.570,00
15850	Muhtelif Havuz Suyu Kimyasal Maddeleri İhtiyacı	Yenimahalle/Ankar a	29.08.2024	425.670,0 0	29.08.2024	572.910,00	147.240,00
17479	200 Gr A3 Fotokopi Kağıdı Alımı	Maltepe/ İstanbul	06.08.2024	487.800,0 0	10.09.2024	594.000,00	106.200,00
17480	Kampet Seti Alımı	Mamak/ Ankara	29.08.2024	255.500,0 0	05.09.2024	553.000,00	297.500,00
17481	Muhtelif Kuaför ve Güzellik Malzemeleri Alımı	Çankaya/ Ankara	06.09.2024	289.420,0 0	19.09.2024	457.869,00	168.449,00
19829	Muhtelif İçecekler İhtiyacı	Etimesgut/ Ankara	16.10.2024	475.500,0 0	06.11.2024	502.120,00	26.620,00
19830	Yemekli Bilgilendirme ve İstişare Toplantısı Organizasyon Hizmet Alımı	Etimesgut/ Ankara	25.10.2024	573.000,0 0	31.10.2024	595.500,00	22.500,00
19833	Çalı Süpürgesi ve Sapı Alımı	Etimesgut/ Ankara	25.10.2024	403.000,0 0	01.11.2024	456.000,00	53.000,00
20911	Yangın Söndürme Cihazları dolum ve bakım işi	Sincan/ Ankara	12.11.2024	418.840,0 0	12.11.2024	523.550,00	104.710,00
23081	Kent Temizliğinde Kullanılmak Üzere Muhtelif Malzeme Alımı	Yenimahalle/Ankar a	11.12.2024	514.250,0 0	16.12.2024	586.200,00	71.950,00
						Toplam	1.075.739,00

Kamu idaresi cevabında, doğrudan teminle alımlarda piyasa fiyat araştırmasında görevlendirilecek personelin alınacak mal veya hizmetin muhtevası hakkında bilgi sahibi olmasına, yapılacak alımın kamu yararına uygun şekilde yapılmasına özen gösterileceği, alım yapılan Etimkent AŞ'nin sermayesi belediyeye ait olan ve söz konusu mal veya hizmetlerin bir kısmını alım ve satımını yapma yetkisi olan bir şirket olduğu, İdarenin, bulguya konu doğrudan teminle alımlarda Belediye şirketinin tedarikine yönelik herhangi bir bilgi veya tasarrufu bulunmadığı, alımlara konu gerekli piyasa araştırmasının yapılarak Belediye şirketi dahil fiyat teklifleri alınarak, rekabet ortamı oluşturulduğu ve piyasa araştırması yapıldığı, ayrıca bulguya konu yapılan fark hesabına konu alış ve satış farklarının Belediye Şirketinin kâr marjı,

operasyon giderleri veya alımlara konu sevk ve idare giderlerinden oluşabileceğinin düşünüldüğü, şirketin, belediyenin ihtiyaçlarına konu doğrudan temin fiyat tekliflerinin nasıl oluşturulduğu veya oluşturulması gerektiğine yönelik Belediyenin herhangi bir yetki veya imtiyazı bulunmadığı, bundan sonraki alımlarda belediye şirketinin kendi alış bedellerinin daha sıkı araştırılacağı, gereken özenin titizlikle gösterileceği belirtilmiştir.

Ancak bulgu'da Etimkent AŞ'nin söz konusu mal ve hizmetleri alıp satma yetkisi olup olmadığı, belediyeye kaç liraya satması gerektiği yönünde herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Etimkent AŞ'nin faaliyet alanı içerisinde olan mal ve hizmetlerin alım ve satımını yaparak gelir elde etmesinde bir engel yoktur.

Bulguda belirtilen husus Belediye tarafından Etimkent AŞ'den satın alınan çeşitli mal ve hizmetlerin Etimkent AŞ tarafından bazen aynı gün bazen kısa bir süre önce başka bir firmadan satın alınarak belediyeye satıldığı, dolayısıyla Belediyenin söz konusu mal ve hizmetleri doğrudan ilk satan firmadan Etimkent AŞ'nin satın aldığı fiyat ile temin edilerek kamu kaynaklarının daha verimli kullanılacağı ifade edilmiştir. Bulgu ilgili birimler tarafından etkili piyasa araştırması yapılarak ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin Etimkent AŞ dahil herhangi bir aracı olmadan uygun fiyatlarla temininin sağlanmasına yöneliktir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kamu kaynaklarının verimli kullanılarak ihtiyaçların uygun şartlarla karşılanmasını sağlamakla sorumlu olup bu hususta gereken özeni göstermek zorundadırlar.

BULGU 14: İhale Usulleri ile Temin Edilmesi Gereken İhtiyaçların Doğrudan Teminle Alınması

Belediye tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen temel ihale usulleri ile ihale edilmesi gereken bazı alımların mevzuatta öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde parçalara bölünmek suretiyle doğrudan teminle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde idarelerin; ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu ifade edilmiştir. Maddede ayrıca, bu Kanun uyarınca yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel ihale usulleri olduğu ve eşik

değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği belirtilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinde ise, ilan yapma, teminat alma, ihale komisyonu kurma ve yeterlik kurallarını arama koşullarına bağlı olmaksızın ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak doğrudan teminle alım yapılabilecek haller sınırlı olarak sayılmıştır. Maddenin birinci fıkrasının (d) bendine göre ise, her yıl Kamu İhale Kurumunca belirlenen parasal limitlerin altında kalan ihtiyaçların doğrudan teminle alınması mümkün bulunmaktadır. Ancak yukarıda da açıklandığı üzere temel ihale usulleri ile karşılanması gereken ihtiyaçların maddenin birinci fıkrasının (d) bendi için belirlenmiş olan parasal limitlerin altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek doğrudan teminle karşılanması Kanun'un 5'inci maddesinde sayılan ilkelere aykırılık taşımaktadır.

Yapılan denetimlerde; Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından araç kiralama hizmet alımları yapıldığı ve söz konusu alımların parasal limitlerin altında kalmak amacıyla belirli periyotlarla tekrarlanarak aynı firmalardan doğrudan teminle karşılandığı tespit edilmiştir.

Tablo 16: Doğrudan Teminle Araç Kiralama Hizmet İşi Alımları

İşin Adı	İşin Süresi	Kiralanan Araçlar	İşin Tutarı (KDV Hariç) TL
4 Adet C Segment Araç Kiralama Hizmet İşi	01.01.2024 - 31.05.2024	06 CDK 045 06 CGH 460 06 CDR 724 06 CDE 489	407.360,00
4 Adet C Segment Araç Kiralama Hizmet İşi	01.06.2024 - 31.12.2024	06 CDK 045 06 CGH 460 06 CDR 724 06 CDE 489	513.600,00
2 Adet 16+1 Minibüs Araç Kiralama Hizmet İşi	01.01.2024-29.02.2024	35 CUR 543 35 BKN 122	330.000,00
2 Adet 16+1 Minibüs Araç Kiralama Hizmet İşi	01.03.2024 – 31.05.2024	35 CUR 543 35 BKN 122	506.000,00
2 Adet 16+1 Minibüs Araç Kiralama Hizmet İşi	01.06.2024 – 15.09.2024	35 CUR 543 35 BKN 122	588.500,00
2 Adet 16+1 Minibüs Araç Kiralama Hizmet İşi	16.09.2024 – 18.12.2024	35 CUR 543 35 BKN 122	554.400,00

Kamu idaresi cevabında; temin edilmesi gereken ihtiyaçların ihale usullerine uygun şekilde yapılmasına özen gösterileceği, C segmenti araçların, sermayesinin tamamı Belediyeye ait olan Şirketten kiralama yoluyla tedarik edildiği, söz konusu araçların birim fiyatları hizmet alımı yoluyla taşıt edinilmesini belirleyen usul ve esaslara uygun bir şekilde, kiralama süresince

Belediyenin hizmetleri için kullanıldığı; 16+1 oturma kapasiteli minibüs araçların devlet hastanesinin talebi üzerine ihtiyaç süreleri doğrultusunda kiralanmış olduğu, hastanenin taleplerinin kiralama sürelerinin bitimine çok yakın bir zaman zarfında oluştuğu için doğrudan teminle kiralama hizmeti yapıldığı belirtilmiştir.

Ancak gerek C segment araç kiralamalarının gerekse 16+1 minibüs araç kiralamalarının önceki yıllarda da devam ettiği görülmektedir. Dolayısıyla söz konusu araç kiralamalarının süreklilik kazandığı dikkate alındığında gerekli planlamanın yapılarak belirtilen hizmetler aksamadan belirtilen araç kiralamalarının temel ihale usulleri ile temin edilmesi mevzuata uygun olacaktır.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen aynı nitelikteki ve süreklilik arz eden alımların bir arada açık ihale usulü ile alınmak yerine kısımlara bölünerek doğrudan teminle alım yapılmış olması 4734 sayılı Kanun'un saydamlık, rekabetin sağlanması, ihtiyaçların uygun şartlarla ve kaynakların verimli kullanılarak karşılanması gibi temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 15: Bazı Gelirlerin Tahsilat Oranlarının Düşük Olması

Belediyenin "Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli"ni oluşturan gelir kalemlerinden bazılarının tahsilat oranlarının düşük düzeyde kaldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin (f) bendinde, Belediye Başkanı belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevli ve yetkili kılınmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinin birinci fıkrasında, muhasebe hizmetinin; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemi olduğu, aynı maddenin ikinci fıkrasında muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin (e) bendinde de, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

Yine aynı Kanun'un 38'inci maddesinde ise, kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

İdarenin aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere, bazı gelir kalemlerinin tahsilat oranları düşük kalmıştır.

Tablo 17: Tahsilat Oranı Düşük Gelir Kalemleri

Gelirin Adı	2023 Yılından Devreden Alacak (TL)	2024 Yılı Tahakkuku (TL)	Toplam Tahakkuk (TL)	2024 Yılı Net Tahsilatı (TL)	Tahsil Oranı (%)
Arazi Vergisi	564.887,22	335.670,86	900.558,08	263.369,61	29,24
İlan ve Reklam Vergisi	513.778,04	645.218,85	1.158.996,89	542.559,71	46,81
İşyeri ve Diğer Şekillerde Kullanılan Binalara Ait Çevre Temizlik Vergisi	3.835.870,38	8.493.461,91	12.329.332,29	5.249.438,01	42,57
Para Cezaları	20.518.260,51	148.350.132,46	168.868.392,97	81.314.840,11	48,15

Kamu idaresi cevabında, gelirlerin artırılması hususunda çalışmaların devam ettiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, mevzuat hükümleri çerçevesinde belediye gelirlerinin tahsilinin sağlanması önem taşımaktadır.

BULGU 16: Ankara Büyükşehir Belediyesinden Alınması Gereken Otopark Geliri Payının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından Etimesgut Belediyesine aktarılması gereken otopark gelirlerine ilişkin payların aktarılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettmek veya kiraya vermek büyükşehir belediyelerinin yetkileri arasında sayılmıştır.

5216 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesi ise büyükşehir belediyesinin gelirlerine ve bu gelirlerin ilçe belediyeleri ile paylaşılmasına dair düzenlemeler içermekte olup anılan maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde, Kanun'un 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine atıf yapılmakta ve buna göre; tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin %50'sinin nüfuslarına göre ilçe belediyelerine dağıtılması öngörülmektedir. Aynı maddenin son fıkrasında ise; büyükşehir ve ilçe belediyelerinin birbirlerine yapmak zorunda oldukları ödemelerin zamanında yapılmaması durumunda, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarın, İLBANK tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Etimesgut Belediyesinin otopark gelirlerine ilişkin payının Büyükşehir Belediyesince aktarılmadığı tespit edilmiştir. Nitekim Ankara Büyükşehir Belediyesi 2023 yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda; "BULGU 23: Büyükşehir Belediyesi Tarafından Elde Edilen Otopark Gelirlerinin İlçe Belediyelerine Aktarılmaması" başlığı altında "...İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde 2023 yıl sonu itibarıyla kiraya vermek suretiyle elde edilen otopark gelirin toplam 18.887.384,75 TL olduğu ve söz konusu gelirin yarısının nüfuslarına göre ilgili ilçe belediyelerine dağıtılmadığı tespit edilmiştir..." denilmektedir. Dolayısıyla raporda belirtilen tutarın yarısının içerisinde Etimesgut Belediyesine verilecek pay da bulunmaktadır.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, otopark gelirlerine ilişkin payın tahsili için Ankara Büyükşehir Belediyesine yazı yazıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak ilgili mevzuatlarla kendisine tanınan gelirden mahrum kalmaması için otopark gelirlerinden Belediyenin payına düşen kısmın takip ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 17: Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi

Önceki yıllarda kesinleşmiş olan çeşitli Sayıştay İlamların'da belirtilen tazmin tutarlarından bir kısmının henüz sorumlularından tahsil edilmediği anlaşılmıştır.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "İlamların infazı" başlıklı 53'üncü maddesinde;

"(1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.

(2) *İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.*”

denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediye başkanının görev ve yetkileri” başlıklı 38’inci maddesinde;

“a) *Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.*

...

f) *Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.*

...”

denilmektedir.

Diğer taraftan 2021 yılında Sayıştay Başkanlığı tarafından, Başsavcılık ve ilgili kurumlarca Sayıştay ilamlarının takibi için “İnfaz İzleme ve Takip Sistemi (İTS)” kurulmuştur. Söz konusu sistem, ilgili kurumların elektronik ortamda ilamlarını görüntüleyip bunlara ilişkin tahsilat beyanlarını gönderebilmesini, ilamların infazlarına ilişkin takibin yapılabilmesini sağlamaktadır. Kamu idareleri, Sayıştay Başsavcılığı tarafından KEP adresi üzerinden kendilerine gönderilen kullanıcı adı ve parola ile <https://its.sayistay.gov.tr> adresinden İTS’ye giriş yaparak kurumlarına ilişkin Sayıştay ilamlarının takibini yapabilmektedirler.

Sayıştay Başsavcılığı verileri üzerinden yapılan incelemelerde, aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere kesinleşmiş Sayıştay İlamları’ndan henüz tahsil edilmeyenler olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 18: Tahsil Edilmemiş Sayıştay İlamları

Hesap Yılı	İlam No	Madde No	Kesinleşme Tarihi	Tazmin Tutarı (TL)	Kalan Borç (TL)
2012	175	2	16.02.2016	6.597,21	1.436,53
2012	175	3	16.02.2016	10.946,30	656,61
2012	175	4	9.11.2014	2.450,00	104,12
2012	175	15	16.02.2016	12.390,00	1.929,02
2013	266	18	8.03.2017	5.805,60	820,93
2013	266	16B	8.03.2017	9.214,92	1.292,00
2014	248	5	11.02.2017	1.640,00	96,66
2014	248	13	9.05.2018	54.093,36	2.324,01
2015	195	2	21.11.2018	13.534,88	1.883,34
2016	118	5	24.04.2019	100.000,00	8.515,82
2017	176	2	21.10.2020	23.556,97	3.271,75
2017	176	4	21.10.2020	7.640,62	1.062,31
2017	176	5	21.10.2020	1.555,79	95,76
				Toplam	23.488,86

Kamu idaresi cevabında, Sayıştay İlamlarının tahsili konusunda gereken dikkatin gösterileceği belirtilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde kesinleşmiş ancak henüz tahsil edilmemiş olan 23.488,86 TL Sayıştay İlamlarının tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 18: Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

Belediyenin ilgili mevzuat hükümlerince tutmakla yükümlü bulunduğu duran varlıklar amortisman defterinin tutulmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir. Yönetmelik'in 491'inci maddesinde ise; idarelerce tutulacak defterler arasında duran varlıklar amortisman defterinin olduğu ve bu deftere nasıl kayıt yapılacağı ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Bununla beraber 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğünün 47 Sıra no.lu Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; amortisman ve tükenme payı süresinin, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Tebliğ'in 9'uncu maddesinde; amortisman tabi her bir varlığın duran varlıklar amortisman defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediyenin 2024 yılı hesap döneminde duran varlıklar amortisman defterinin bulunmadığı görülmüştür. Bu defterin bulunmaması, Etimesgut Belediyesi gibi duran varlık sayısının fazla olduğu idarelerde, bu varlıklara ayrılacak amortisman miktarlarının takibinde güçlük yaşatacağı gibi hatalı hesaplanmasına da sebebiyet verebilmektedir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, duran varlıklar amortisman defterinin hazırlanması için gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın ve ilgili maddi duran varlık hesaplarının tam ve güvenilir bilgi vermesi açısından duran varlıklar amortisman defterinin tutulması gerekmektedir.

BULGU 19: Hibe Verme İşlemlerinde Amortisman Kayıtlarının Yapılmaması

Çeşitli tarihlerde yapılan maddi duran varlık hibe verilmesi işlemlerinde gerekli amortisman kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının işleyişinin anlatıldığı 203'üncü maddesinde;

“(1) Birikmiş amortismanlar hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarları yılsonunda bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

...

b) Borç

1) Amortisman tabi tutulduktan sonra her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarılan maddi duran varlık tutarlarının ayrılan amortisman tutarı bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

...”

denilmektedir.

Söz konusu mevzuat hükümleri gereğince her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarılan maddi duran varlıklara ilişkin ayrılan amortisman tutarları 257 Birikmiş amortismanlar hesabına borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilecektir.

Yapılan incelemede, 12273, 17505 ve 17607 nolu muhasebe işlem fişleri ile yapılan hibe vermelerde ilgili maddi duran varlıkların ayrılan amortisman tutarlarına ilişkin herhangi bir kayıt yapılmadığı, doğrudan 630 Giderleri hesabına borç ilgili maddi duran varlık hesaplarına alacak kaydı yapıldığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında, gerekli düzeltme kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen hibe verme işlemlerinde gerekli kayıtların yapılmaması sonucu söz konusu varlıkların kayıtlı amortisman tutarları kadar 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile 630 Giderler Hesabı hatalı bilgi vermiştir.

BULGU 20: Bütün Riskler Sigorta Poliçelerinde Muafiyet Oranlarının Hatalı Uygulanması

Kurum tarafından gerçekleştirilen çeşitli yapım işlerinde yükleniciler tarafından yaptırılan bütün riskler (all risk) sigorta poliçelerinde bazı risk kalemlerine %2'den fazla muafiyet uygulandığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; sigorta poliçesinde tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami %2 olduğu, muafiyet kısmına isabet eden hasarların karşılanmasının yüklenicinin sorumluluğunda olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde; Kurum tarafından ihale edilen ve sözleşmeye bağlanan yapım işlerine ilişkin bütün riskler sigorta poliçelerinde aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere bazı risk unsurlarına mevzuatta belirtilen %2 sınırından daha fazla muafiyet oranı uygulandığı tespit edilmiştir.

Tablo 19: %2'den Fazla Muafiyet Oranı Uygulanan Yapım İşleri

Sıra No	İşin Adı	Muafiyet Kalemleri ve Uygulanan Oranlar
1	Süvari Mahallesi Kreş ve Gündüz Bakım Evi Yapım İşİ	Hırsızlık: %10 Yangın: %10 Diğer Hasarlar: %10 3. Şahıs Hasarları: %10
2	Belediye Hizmet Binası WC Tadilat İşİ	Diğer Hasarlar: %10 Kablo Hırsızlık Hasarları: %20 Diğer Hırsızlık Hasarları: %10 3. Şahıs Hasarları: %10

Bütün riskler sigorta poliçelerinde, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde belirtilen uygulanabilecek azami muafiyet oranlarının üzerinde oranlar belirlenmiş olması yüklenicinin sorumluluğunu ortadan kaldırmamakta ancak yüklenici tarafından bizzat karşılanması gereken kısmın artmasına sebebiyet vererek Kurumun karşılaşılabileceği riski yükseltmektedir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, bundan

sonraki yapım işlerinde sigorta şirketleri ile resmi yazışma yapıp tüm klozlar için %2 muafiyet uygulatılması için gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmektedir.

Sonuç olarak, istenmeyen risk unsurlarının gerçekleşmesi durumunda sigortacı, sigortalı, Kurum ve üçüncü kişiler arasında oluşabilecek hukuki ve mali ihtilafların önüne geçmek adına yapım işlerine ait inşaat sigortalarında %2'den fazla muafiyet oranı belirlenmemesi gerekmektedir.

BULGU 21: Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kurum mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmadığı ve ilgili taşınmazların cins tashih işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki idarelerin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ilişkin usul ve esaslar Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde "cins tashihi" ifadesi "*binalar, arazi ve arsalar ile yeraltı ve yerüstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi*" şeklinde tanımlanmıştır.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde ise; kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazların mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacağı ve idarelerin cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri gerçekleştireceği ifade edilmiştir.

Taşınmaz kayıtları üzerinde yapılan incelemelerde Kurum mülkiyetinde bulunan ve mali tablolarda kayıtlı olan taşınmazlardan 12 adedinin mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, henüz cins tashih işlemleri tamamlanmamış taşınmazların cins tashihlerinin yapılması için gerekli işlemlerin devam ettiği belirtilmektedir.

Sonuç olarak, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını sağlamak için Kuruma ait taşınmazların cins tashihlerinin yapılarak, maddi duran varlıklara ilişkin kayıtların düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 22: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Alımlarda Bütçeye Konulan Ödenegin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımları ve yapım işlerine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2024 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un "Pazarlık Usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin, yaklaşık maliyeti 2.076.108 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 622.756 TL'yi, aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlarını ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan teminle karşılayabileceği belirtilmektedir.

31.12.2020 tarihli ve 31351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci maddesinin (I) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (1) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği; 3'üncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla

konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı ifade edilmiştir.

Buna göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin birinci fıkrasının (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

Yapılan incelemede aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre yapılan mal alımları ve yapım işlerinde, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 20: Mal Alımları ve Yapım İşlerine İlişkin Ödenek ve Harcama Tutarları

Türü	Bütçe Ödenegi (TL)	Bütçe Ödeneginin %10'u (TL)	Md. 21/f ve 22/d Harcama Toplamı (TL)	%10 Limiti Aşan Tutar (TL)
Mal Alımı	317.901.000,00	31.790.100,00	120.941.177,04	89.151.077,04
Yapım İşi	393.621.000,00	39.362.100,00	123.741.720,90	84.379.620,90

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu idaresi cevabında, %10 sınırının aşılmamasına dikkat edileceği, gerektiği durumlarda %10'un aşılmasıyla ilgili Kamu İhale Kurumunun uygun görüşünün alınacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla, yıl içerisinde 4734 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında gerçekleştirilen mal alımları, hizmet alımları ve yapım işleri için bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'u tutarındaki sınırın aşılmaması eğer bu sınır aşılabacak ise Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İndirim Konusu Yapılması Gereken Katma Değer Vergisinin İlgili Hesapta Muhasebeleştirilmemesi	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde 5 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde 11 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Muhasebe Hesaplarında Dönemsellik İlkesine Uygun Olarak İzlenmemesi	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde 10 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Bütün Riskler Sigortasında Bazı Risk Kalemlerinde Muafiyet Oranlarının Yüksek Belirlenmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 20 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 22 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Amortisman Ayırma İşlemlerinde Hata Bulunması	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde 7 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde 6 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Mevcut Durumu Yansıtması	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde 12 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Taahhütler Hesabının Hatalı Bilgi Vermesi	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde 8 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Sonraki Yıllara İlişkin Olarak Yapılan Harcamaların Cari Yıl İçerisinde Giderleştirilmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde 9 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden Alınması Gereken Otopark Geliri Payının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 16 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Belediye Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 21 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.
Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 18 sıra nolu bulgu olarak yer almıştır.